

CONCEPT

Verslag van de openbare raadsvergadering van de gemeente Wijchen gehouden op om 4 juli 2019 om 17.30 uur in het Kasteel te Wijchen

Voorzitter	Burgemeester, dhr. mr J.Th.C.M. Verheijen
CDA	Dhr. B.G.B. Derksen (fractievoorzitter) Mevr. C.E. Hoogteijling Mevr. M.P. Joesse-De Visser
D66	Dhr. J.G.F.M. Peters Sengers Mevr. E.A.J. Wittenberg (fractievoorzitter) Mevr. E. Dauphin
Kernachtig Wijchen	Dhr. A.A.A.M van Bronkhorst (fractievoorzitter) Dhr. R.L.A. Albersnagel Dhr. W.J. van den Boogaard Dhr. J.M.T. Evers Dhr. R.J.P. van Haren Mevr. H.J. Janssen Dhr. T.R.D. Klinkhamer Mevr. R. Loermans Dhr. J.J. Tap Dhr. P.P. Verbeeten Dhr. M.A.J. Verharen Mevr. J.C. Zijlstra
PvdA	Dhr. P.G.W. Gatzen (fractievoorzitter) Mevr. Z. Osman Dhr. W.H.M. Roosenboom
Sociaal Wijchen VVD	Dhr. J.P. de Kievit (fractievoorzitter) Dhr. R.J.L. Boumans(fractievoorzitter) Dhr. S. Arts Dhr. W.T.M.J. Krale
Wijchen Lokaal	Dhr. A.J. van Kuppeveld (fractievoorzitter) Dhr. L.J.P.G. Herms
Raadgriffier	Mevr. A.B. Berendsen
Wethouders	Dhr. T.T.M. Burgers, dhr. N.G. Derks, dhr. G.W.R. Gerrits, dhr. P.L.J. Loermans
Afwezig	-
Publiek	35 personen

1. Opening

De voorzitter, burgemeester Verheijen, opent de vergadering en heet alle aanwezigen van harte welkom en in het bijzonder de aanwezigen op de publieke tribune. Hij meldt dat de heer Van den Boogaard iets later komt.

Hij vraagt om een moment van bezinning.

2. Inspreken burgers

Er zijn geen sprekers.

3. Vaststellen agenda

De heer Van Bronkhorst dient een motie vreemd aan de orde van de dag in betreffende Brengflex.

De voorzitter voegt de motie toe aan de agenda onder punt 6a.

De agenda wordt overeenkomstig vastgesteld.

4. Mededelingen

Geen.

5. 31889 **Behandeling jaarrekening 2018 gemeente Wijchen** 33052 **Perspectiefnota 2019**

De voorzitter vermeldt dat de spreektijd per fractie in eerste termijn 12,5 minuut is. Het college heeft in eerste termijn een spreektijd van 30 minuten.

De volgorde van spreken wordt bepaald bij loting en is PvdA, D66, VVD, Wijchen Lokaal, Sociaal Wijchen, CDA, Kernachtig Wijchen.

PvdA

De heer Gatzen merkt op dat vandaag niet alleen terug, maar ook vooruit gekeken wordt. De jaarrekening van 2018 kent als alle jaren een mooi resultaat, namelijk 3,3 miljoen in de plus. Na aftrek van de budgetoverhevelingen resteert nog ruim 2 miljoen euro die aan de algemene middelen kunnen worden toegevoegd. Ook de goedkeurende verklaring van de nieuwe accountant geeft aan dat Wijchen 2018 als een goed en gedegen jaar mag zien waar de gelden rechtmatig en doelmatig zijn besteed. Dus alle hulde voor 2018.

Maar dat is 2018 dat ligt nu achter ons, de resultaten voor 2019 geven voorsnog een ander beeld. Het resultaat in 2019 staat onder druk, maar ook het resultaat van 2020. Maar de heer Gatzen constateert ook dat de donkere wolken in het voorjaar vaak resulteren tot een zonnige en helder resultaat in het najaar.

Deze raad is één jaar onderweg in deze raadsperiode, de tweede periode van deze coalitie. Eén jaar bouwen aan Wijchen, want er staan mooie plannen in de steigers. Samen bouwen aan de toekomst van Wijchen. Particuliere woningbouwinitiatieven in de kernen. De bouw van een MFA in Batenburg gaat beginnen. Er worden grote bouwplannen in Wijchen voorbereid. Er is eindelijk een Lidl met een opgeknapt parkeerterrein. Het project tussen kasteel en Wijchens Meer wordt steeds concreter. Hart van Zuid en Kraanvogelstraat worden met potlood ingekleurd en hopelijk haalbaar gemaakt. Voor jongeren worden units gecreëerd in het in het Molenhuis. Met de verbouwing van La Verna krijgt de zorginfrastructuur in Alverna een boost! Kortom er wordt veel gebouwd en ontwikkeld in Wijchen. De renovatie van het kasteel is helaas on hold gezet. Maar voor de rest... stuk voor stuk prachtige projecten. Bouwprojecten voor en door de samenleving

Duurzaamheid

Er liggen steeds meer zonnepanelen op de daken. Er rijden steeds meer elektrische auto's. Zonne-akkers en windmolens zijn in voorbereiding. Het verduurzamen van Wijchen wordt steeds meer zichtbaar. Voor het energieneutraal maken van industrieparken wordt kennis opgehaald in de regio en samengewerkt met bedrijfsterreinen om industrieparken energieneutraal te maken.

Met de woningcorporaties en projectontwikkelaars worden afspraken gemaakt over het energiezuinig maken van het huidige en toekomstige woningbestand. Natuurlijk gaat de gemeente ook verder met ons eigen vastgoed energieneutraal te maken. De samenleving wordt opgezocht om grote zonne -en/of windprojecten zorgvuldig in te passen. Wijchen energieneutraal in 2040 blijft het uitgangspunt.

De PvdA heeft in het kader van duurzaamheid en gemeentelijke belastingen nog een vraag voor de wethouder van financiën. Zijn er inmiddels mogelijkheden om waardeinstijgingen door duurzaamheidsmaatregelen uit de OZB-taxatie te houden? Op dit moment kunnen gewenste maatregelen worden bestraft met extra gemeentelijke belastingen. De fractie zou dit graag uitgewerkt willen zien voor de begroting.

Zorg

De kwaliteit van de zorg waarvoor verantwoordelijk zijn is goed. En dit wil de fractie graag zo houden. Helaas, geeft de heer Gatzen aan dat hij heeft moeten constateren dat de transitie van de zorg naar de gemeente en de bezuiniging die hiermee gepaard ging niet realistisch zijn. Een landelijk probleem waar ook Wijchen last van heeft. Sinds anderhalf jaar wordt in de unieke samenwerking met Rndom Wijchen gewerkt. Rndom Wijchen is de coöperatie waarin zorgpartijen, welzijn en het sociaal wijkteam intensief samenwerken. Een samenwerkingsmodel waar Wijchen in de basis trots op mogen zijn. Maar financieel is het nog geen feest. Máár alvorens verkeerde conclusies getrokken worden, moeten we goed inventariseren of deze samenwerking nog opstartproblemen kent... of dat de opdracht, wellicht zelfs de landelijke opgave, onhaalbaar is. Opstartproblemen vragen een andere aanpak dan een onhaalbare opgave. Gaat het hier om beheersen... of moeten we iets repareren? De fractie van de PvdA verwacht hier een hele heldere analyse van de wethouder. Het streven van het college om conform onze uitgangspunten om het beleid binnen de daarvoor toegekende middelen uit te voeren is goed... maar dan gaat het wel om de manier waarop... en/of het überhaupt haalbaar is. Anders moet de raad wellicht met z'n allen naar Den Haag.

Nieuw beleid hoeft niet altijd geld te kosten maar kan ook geld opleveren. Dit is een uitdaging waar Rndom Wijchen de schouders onder moet zetten en waar we met elkaar de goede balans in moeten vinden. Hiervoor is ook een cultuurverandering nodig in onze samenleving. Niet voor elk probleem kan de gemeente een professionele oplossing realiseren. De samenleving, u en ik, wij allemaal zijn de vrijwilligers, mantelzorgers, de buurman of vrouw die er is voor de diegene is die ondersteuning nodig heeft. De eenzame oudere of de onzekere puber kan deels in een betrokken samenleving opgevangen worden.

Nieuw beleid

De PvdA vraagt zich af of nieuw beleid altijd gepaard moet gaan met een uitzetting van geld. In de perspectiefnota zoals die nu gepresenteerd wordt, is er financieel weinig ruimte. Nieuw beleid of het door ontwikkelen van beleid kan ook zonder additionele middelen. Het door ontwikkelen van beleid kan zelfs geld opleveren.

Denk hierbij aan:

- Het participeren in het duurzaam opwekken van energie
- Het doorontwikkelen en beheersen van onze zorgstructuur
- Zorgen dat er nog meer mensen aan het werk komen

Wellicht kunnen nog incidentele meevallers gehaald worden uit onze gedegen boekhouding. De gemeente heeft 34 bestemmingsreserves, 15 egaliseringsreserves, 18 afschrijvingsreserves en 13 voorzieningen, samen goed voor ruim €68 miljoen euro. De fractie wil graag een doorlichting van deze reserves en voorzieningen zien. Daarom wordt samen met de VVD (VVD als eerste indiener) de motie Terugdringen reserves ingediend. Wellicht dat hier nog incidentele resultaten te halen zijn. Een concreet voorbeeld is een voorziening voor verkiezingen.

Na het jaar 2018 met verkiezingen is het saldo ongewijzigd en blijft er €70 duizend euro in het potje. Volgens de PvdA kan dit simpeler en kunnen dan incidentele middelen toegevoegd worden aan de algemene reserve.

De PvdA roept op om te blijven werken aan onze samenleving. Ze rekenen erop dat het college met voorstellen komt om de begroting sluitend te maken, door met beheersingsvoorstellen te komen of projecten te temporiseren. Maar niet door te bezuinigen op voorzieningen die er zijn voor de mensen in onze samenleving die onze ondersteuning hard nodig hebben. En indien nodig moeten er ook impopulaire maatregelen genomen worden.

D66

Op 6 april 2019 bracht de fractie van D66 een bezoek aan Social Club Hand in Hand in wijkcentrum Zuid, aldus mevrouw Wittenberg. Buiten was het nog fris, dus trokken ze onze jas uit en koffie werd aangenomen. Wat onwennig waren ze wel toen werd gevraagd achter in een zaal plaats te nemen waar statushouders Nederlands leerden. Met bewondering keek de fractie naar de inzet van onze nieuwe burens. Vervolgens werden ze gevraagd of ze open stonden voor een gesprek met een gezin. Zij hadden van de komst gehoord en waren speciaal naar de Social Club gekomen om hun probleem voor te leggen.

De fractie besloot om het gesprek aan te gaan. Maar dat was makkelijker gezegd dan gedaan. Vader en moeder van het gezin zaten aan tafel en werden getolkt door vrijwilligers van de Social Club. Met veel vijven en zessen dacht de fractie dat ze het probleem op tafel hadden. Deze mensen wilden een paar ogenschijnlijk kleine aanpassingen aan hun woning realiseren. Ze waren al meerdere keren met Talis in gesprek geweest, meerdere keren met de gemeente, maar telkens werden ze van het kastje naar de muur gestuurd. Zo ingewikkeld leek de vraag nou ook weer niet, maar het achterhalen van de vraag was wel ingewikkeld! Want stel jezelf nou voor, dat je sinds 2018 Nederlands leert, en in 2019 een aanvraag moet doen voor een woningaanpassing.

"Het komt wel goed schatje."

In 2018 vestigden zij zich in Wijchen. Hoe stond de gemeente er dat jaar voor? Wat vindt D66 van de jaarrekening? In het kort kan je zeggen: uiteindelijk kwam alles goed. Dat is een compliment aan de wethouder en het ambtelijk apparaat. Als nieuweling in de Wijchense politiek heeft mevrouw Wittenberg zich laten vertellen dat Wijchen bekend staat om zijn conservatieve begroting: eerst hoog van de toren blazen, uiteindelijk geld overhouden. Mevrouw Wittenberg geeft aan dat ze het liever zó ziet dan andersom. Ze vertelt het zoals zij het hoort en leest. Gisteren kon was in de ingezonden brief van oud D66 raadslid Sjef Daverveld te lezen: "het is goed wonen en leven in onze gemeente". Ergens weergalmde de stem van een reclame in hoofd van mevrouw Wittenberg: "Het komt wel goed schatje."

Laagdrempelige inzet van tolken

De fractie wilde dat ze dat hadden kunnen zeggen die 6 april jongstleden. De gesprekspartners zaten echt met hun handen in het haar. Hun dochtertje is namelijk rolstoelafhankelijk. En nu ze ouder wordt, is het steeds lastiger om haar de trap op te tillen. Er is een badkamer beneden, maar goede verzorging van haar is daar niet mogelijk. Daarom vroegen ze een extra ventilatierooster in het dak van die badkamer. Zodat het binnenklimaat verbetert. Hoe lastig kan het zijn? Heel lastig dus, als je de taal niet spreekt. En als je informele tolk de taal ook onvoldoende machtig is. Een mogelijk simpele vraag is al gauw complex als er een taalbarrière is.

Een van de belangrijkste taken van de WDW is de dienstverlening aan inwoners. De fractie vroeg daarom aan de gemeente hoe er wordt omgegaan met statushouders in de periode dat ze de Nederlandse taal nog onvoldoende machtig zijn. Het antwoord luidde als volgt: "We zijn daarin terughoudend, aangezien een statushouder zelf verantwoordelijk is om er voor te zorgen dat hij zich verstaanbaar kan maken". D66 vindt dat je mensen een springplank moet geven op het moment dat ze dat nodig hebben. Geen vangnet, maar een zetje omhoog. Zeker in het geval van complexe WMO of financiële problematiek. Voor mensen die goed Nederlands spreken, is het al lastig om de juiste zorg of aanpassing te regelen. Zonder de hulp van een beëdigd tolk is het heel ingewikkeld om je probleem duidelijk te maken.

Tolken moeten daarom niet terughoudend worden ingezet, maar laagdrempelig, zoals in deze casus. Daarmee gaan we statushouders niet pampieren, maar geven we ze de dienstverlening die ze nodig hebben. Want op het moment dat communicatie de problemen meer complex maakt, schieten we ons doel voorbij. Daarnaast worden soms ook kinderen ingezet als tolk, heeft ook een statushouder recht op privacy en is er genoeg reden om te twijfelen aan de kwaliteit van de vertaling bij informele tolken.

De gemeente staat de komende jaren voor een grote uitdaging in WMO en jeugdzorg, de reserve voor integratie en participatie goed gevuld. Laat taal geen reden zijn voor onnodige problemen. Sterker nog, adequate dienstverlening kan verdere problemen voorkomen. Daarom pleiten D66 voor een laagdrempelige inzet van tolken bij complexe WMO en financiële vragen en dienen een motie in. D66 vindt hierbij Vluchtelingenwerk Wijchen aan onze zijde.

Internet als basisvoorziening

Op diezelfde dag in april constateerde D66 dat alle MFA's, wijk- en dorpscentra zelf moeten voorzien in hun internetverbinding. Dat betekent dat elke huurder zelf zijn aansluiting moet aanvragen en betalen. Het kabinet, bij monde van VVD-minister Kamp, liet al in 2016 weten dat internet een basisbehoefte is. Dan moet dit ook als basisvoorziening aangeboden worden. De gemeente heeft het voordeel van de grote inkoper. De fractie vraagt of de andere fracties het met D66 eens zijn dat dit in het basispakket naast gas, water en licht thuishoort? Zij roept de fracties op om de motie te steunen.

Steun water op school

Over het kabinet en water. Het kabinet trekt de knip voor watertappunten op schoolpleinen van basisscholen. Mevrouw Wittenberg citeert staatssecretaris Blokhuis: "Met een watertap wordt het voor spelende kinderen veel aantrekkelijker om daar water te drinken en dan snel door te voetballen". D66 dient vandaag samen met CDA een motie in om dit mogelijk te maken in Wijchen. De landelijke overheid betaalt 75% van de aanlegkosten en onderhoud en dat betekent dat er nog zo'n 800 euro overblijft per watertappunt. Zeven van de acht scholen in de kern Wijchen hebben al aangegeven interesse te hebben. Dit is een unieke kans in subsidie en draagvlak. Het is aan de raad om, net als bij het eerste Wijchense watertappunt in 2012, verantwoordelijkheid te nemen en samen met stichting Kans & Kleur te zoeken naar mogelijkheden om uitvoering te geven aan het Nationale Preventieakkoord in strijd tegen overgewicht. Mevrouw Wittenberg roept op: "Bent u het met ons eens, dan steunt u onze motie!".

Duurzame keuzes voor de toekomst

Mevrouw Wittenberg geeft geen oplossing voor de tekorten op WMO en jeugdzorg. Maar zowel de motie voor anderstaligen als de watertappunten kunnen een bescheiden positieve bijdrage leveren aan de gezondheid en het welbevinden van onze inwoners. Die oplossing moeten we met elkaar gaan verkennen. Niet in één goed gesprek, niet in twee, maar daar is deze hele raadsperiode voor nodig. De insteek van D66 zal daarbij altijd op de lange termijn zijn gericht. Op duurzaamheid en op de toekomstige generatie. De generatie van mevrouw Wittenberg zal opnieuw keuzes moet gaan maken. De generatie, die werd geboren in de naweeën van een economische crisis, maar als kind veelal opgroeide in een tijd waarin het elk jaar beter ging. De generatie, die zich realiseert dat dit geluk niet vanzelfsprekend is. De tijd dat je huis elk jaar meer waard wordt, is voorbij. De tijd dat je toch maar een vliegticket kocht, omdat die goedkoper was dan de trein, gaat ook voorbij. De ongekende toename in vermogen en bezit van de afgelopen 60 jaar, gaan we niet evenaren. Zo geldt dat ook voor onze gemeentekas.

Betaald parkeren, hoger bouwen en herindelen

De gemeente heeft veel eenmalige inkomsten gehad uit onder andere grondexploitaties. Maar tot nog toe heeft de gemeente Wijchen die niet aantoonbaar ingezet voor de toekomst: om ook voor de toekomst verzekerd te zijn van het nu geboden voorzieningenniveau. Van de huidige voorzieningen maakt ook mevrouw Wittenberg dankbaar gebruik, maar ze realiseert zich dat dit niet normaal is als ze naar andere gemeenten kijkt. Dat het ook anders kan. En om de begroting sluitend te krijgen, zal het wellicht ook anders moeten.

Veel extra inkomsten zijn bijvoorbeeld gaan zitten in stenen en niet in verduurzaming zodat exploitatie ook in de toekomst verzekerd is. De eerste keuze van het college in de perspectiefnota is op zoek gaan naar meer inkomstenbronnen, maar in hoeverre is die realistisch? Hoe gaat het thuis met het huishoudboekje? Meer gaan werken, of bezuinigen? D66 gaat al jaren het gesprek aan over niet sexy onderwerpen. Onderwerpen die voor D66 logisch zijn en die bovendien extra inkomsten genereren: betaald parkeren, hoger bouwen en niet te vergeten herindeling. Allemaal onderwerpen waar men deze raadsperiode niet over wil spreken. Maar die Wijchen wel vooruit zullen helpen.

100 jaar algemeen kiesrecht

Soms moet je je nek uitsteken. En gaan staan voor je ideaal. Zo ook al die vrouwen in onze geschiedenis die hebben gestreden voor gelijke behandeling. Mevrouw Wittenberg is dankbaar dat ze hier mag staan. Vandaag, op 4 juli 2019, 100 jaar nadat het algemeen kiesrecht is ingevoerd waardoor ook vrouwen eindelijk naar de stembus mochten. Een mijlpaal in onze geschiedenis.

Hoe mooi zou het zijn als we een paar rolmodellen eren met hun naam een straatnaambord? Een eerbetoon dat we in Wijchen tot op heden alleen aan mannen hebben gegund. Daarom dient D66 een motie in en we rekenen op de steun van de andere fracties. Voor vrouwen die visie hebben getoond, moed en lef om door te pakken. Zij zijn voor iedereen een voorbeeld.

Tot slot: duurzaamheid

D66 dient vandaag vier moties in. En de raad staat niet te springen om meer uitgaven wat logisch is. Maar de straatnamen kosten niets. Internet in wijkcentra wordt ook al betaald door de gemeente, zij het indirect via de subsidie voor de wijkvereniging. De watertappunten zijn een schijntje en voor de tolken is een reserve. Maar wellicht ontbreekt nog iets in dit rijtje: een duurzaamheidsmotie? Het afgelopen jaar werd telkens gezegd tegen de fractie "wacht u op de uitwerking van...". Maar het is niet dat de fractie heeft stilgezeten: D66 Wijchen heeft met succes een procesvoorstel voor de evaluatie van de gedragscode windenergie bedongen. D66 is op de bühne geklommen om elektrisch laden voor elk huis mogelijk te maken. Dankzij een motie van D66 was iedereen goed gekleed met warme truien dag en D66 heeft Wijchen het verschil laten zien tussen een waterstofauto en 100% elektrisch. Nu is het aan de raad: de evaluatie van de gedragscode, het plan voor elektrisch vervoer en het Wijchense beleid voor zonneakkers.

Dit is de van D66 op de jaarrekening en de Perspectiefnota. D66 ziet met veel interesse uit naar de voorstellen van het college bij de begroting voor 2020. Zodat mevrouw Wittenberg ook tegen haar kinderen kan zeggen: "Het komt wel goed schatje."

VVD

De jaarrekening sluit met een negatief rekeningresultaat van 4.6 miljoen euro. Dat is een verontrustend resultaat, aldus de heer Boumans. Alleen via een greep uit de reserves van 7.9 miljoen euro en na budgetoverhevelingen wordt er uiteindelijk een positief resultaat bestemd van 2.1 miljoen euro. Dit is een kunstgreep en niet houdbaar op de lange termijn.

Wanneer we dit probleem in toekomstige jaren niet willen houden, dan moeten de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. In Wijchen hebben we een traditie van structurele kosten ondervangen met structurele opbrengsten en incidentele zaken met incidenteel geld. Indien dit verlies in de komende jaren ook optreedt, en daar lijkt het op, zijn besparingen nodig. Er is dus eigenlijk geen ruimte voor nieuw beleid, en daarom zal de VVD daar nu ook niet om vragen. Wel wil de VVD oplossingen die structurele financiële voordelen bieden, onderzoeken.

De BUIG-gelden voor de uitvoering van de Participatiewet en betaling van bijstandsuitkeringen zijn volgens de begroting redelijk in evenwicht. Dat was vroeger anders en toen een voornamere reden om belastingen niet te verlagen. De OZB opbrengsten zijn 140.000 hoger dan begroot. Normaal gesproken zou dat reden zijn om de hoogte ervan tegen het licht te houden. Zolang we niet weten wat de reden is kunnen we dat niet doen. De heer Boumans vraagt of de wethouder hier meer duidelijkheid over kan geven.

De voornaamste reden van het tekort is de jeugdzorg (2.8 miljoen). Uit de vragen die de VVD daarover heeft gesteld, blijkt dat dat komt omdat er in het eerste kwartaal van 2019 nog voor 2 miljoen aan facturen is ingediend over 2018 door aanbieders aan Rndom Wijchen. Welke instanties dienden deze facturen in? Hoe kunnen die nu onverwacht zijn? Waarom zijn er alleen tarieven afgesproken maar niet over aantallen?

Rndom Wijchen heeft de opdracht meegekregen om uit te komen binnen de beschikbare subsidie. In de stukken is te lezen dat de verantwoording van Rndom Wijchen plaatsvindt op hoofdcategorieën. Het is dus niet uitgesplitst op leveranciers met bedragen. Daarmee wordt een onnodige mist gecreeërd. De heer Boumans vraagt aan de wethouder: Wie is er verantwoordelijk voor welke hoofdcategorie? Alleen als je weet welke organisatie wat gedaan heeft kun je deze erop aanspreken. De VVD vraagt de wethouder af te zien van hoofdcategorieën. Het college moet elke zorgleverancier monitoren en via rapportages inzichtelijk te maken wat er voor het geld gebeurt, zodat de Raad dit kan controleren.

De overschrijding is ook onbegrijpelijk, omdat het niet strookt met onderzoeken waaruit blijkt dat de Nederlandse jeugd één van de gelukkigste ter wereld is. Het aantal jongeren dat gebruik

maakt van de jeugdzorg is volgens de monitors Jeugd en Zorg redelijk constant, misschien licht stijgend, denk aan enkele procenten. Dat is geen verklaring voor 2.8 miljoen. Ook de gemiddelde kosten per cliënt (zo'n 2.300 euro) nemen eerder af dan toe (Zie verslag Monitor Jeugd en WMO Q1 2018 pagina 9, waar de kosten per cliënt vergeleken worden tussen 2018 en 2017.). Het lijkt erop dat we weten niet wat voor vlees we in de Wijchense kuip hebben, noch qua jongeren, noch qua organisaties. Is het niet zo dat er veel te gemakkelijk geïndiceerd wordt? En dat vervolgens niemand zegt: "hé, gaat dit wel goed", en gewoon de portemonnee trekt? De VVD heeft overwogen een motie in te dienen om te vragen om onderzoek. De wethouder heeft in de aanloop naar deze vergadering gezegd in september met een rapport naar de raad te komen. Dus deze motie houdt de VVD nog even in de zak.

De VVD zou ook de auditcommissie willen vragen scherp op toe te zien. Immers de accountant heeft de controle van Rondom Wijchen nog niet afgerond en dus geen uitspraak gedaan omtrent getrouwheid en rechtmatigheid van de lasten Jeugdzorg en WMO.

De VVD vraagt zich wel af of in deze moderne tijd van boekhoudrobots, kunstmatige intelligentie en blockchain, de gemeenteraad wel de juiste tools heeft om de gemeente te controleren. De raad worstelt zich door honderden pagina's met tabellen terwijl de algemene verwachting is dat in de nabije toekomst slim ingerichte systemen relatief snel inzicht kunnen geven in een boekhouding. Dus ook bij de gemeente.

De inkomsten en uitgaven van de gemeente dienen nauwlettend in de gaten gehouden te worden. De programma's Werken en Ondernemen (omzet 21 miljoen) en Ondersteuning en Zorg (omzet 23 miljoen) zijn de grootste posten en dus de eerste om naar te kijken.

Dit betekent bijvoorbeeld voor de VVD dat een projectvoorstel voor Tussen Kasteel en Wijchens Meer, dat zowel incidenteel als structureel geld oplevert voor de gemeente, op de grote sympathie van de VVD kan rekenen. De VVD roept de andere partijen op zich bij dit standpunt aan te sluiten en hier geen geld weg te gooien. Het is dure en waardevolle grond, en daar mag een goede prijs voor gevraagd worden.

Op dit moment zijn er zo'n 67 reserves en die zijn voor een deel niet of nauwelijks in gebruik. De VVD stelt voor reserves waar niet of nauwelijks gebruik van wordt gemaakt op te heffen. Dat schoont de boekhouding op en vult de algemene reserve aan. Concreet denkt de heer Boumans aan reserves Communicatieplan, Buurtbus, Landschapsonwikkelingsplan, Herstructureringsplan BREED, Groenvoorziening Loonsewaard, vervangen speeltoestellen, cultuurhistorie Tienakker, pilot kwetsbare jongeren, act bestemmingsplannen, en luchtfoto's. Vermindering van reserves kan bij Duurzaamheid, Wijchen21, en onderwijshuisvesting. Via een motie vragen de fractie het college de reserves eens kritisch te bekijken en daarover bij de begroting 2020 aan de raad over te rapporteren.

De VVD heeft alvast reeds gekeken naar besparingen. Heilige huisjes hoeven daarbij niet gespaard te worden. Denk aan de elektrische lease deelauto: 2 bewoners hebben hier gebruik van gemaakt. De sportcontainer staat ergens, wordt nauwelijks gebruikt. Er is fruit op werkvloer gemeente, maar men kan het ook zelf meenemen. Hiermee alleen kan al 37.000 euro op bespaard worden.

Ten aanzien van de perspectiefnota.

Perspectief is nodig. Gezocht moet worden naar locaties om meer werkgelegenheid en toerisme te genereren, zoals nieuwe hotels. Er is economische gebiedsontwikkeling nodig, en ruimte voor ondernemerschap.

Ten aanzien van het klimaat en de regionale energiestrategie. Het is nu nog onduidelijk wat precies de opgave zou moeten worden. De VVD is echter tegen het stellen van hogere doelen dan "Parijs" of hogere doelen dan landelijk. De Europese Unie heeft al aangegeven dat de opgaven waarschijnlijk niet gehaald gaan worden, en daar zijn goede redenen voor. Ook meer in onze omgeving ziet de VVD dat het lastige is getuige de discussies over zonne-akker Hernen en windmolens. Wijchen gebruikt per jaar 3400 TJ, en daarvan is slecht 4-5% hernieuwbaar. (Daarnaast stoot Wijchen 260.000 ton CO2 uit.) Om onze energiebehoefte lokaal te dekken

heeft Wijchen ruim 8 molens nodig van het type van 250 meter hoog die men op de grens Wijchen / Beuningen wil neerzetten. Of 120 hectare zonne-akker, dat is 11x de zonne-akker waar we het in Hernen over hadden. Dat is onrealistisch op de korte termijn.

De VVD vindt daarom dat we rustig aan moeten doen met nieuwe energiebronnen. We moeten Wijchen niet vastketenen aan onnodig grote ambities in een Regionale Energiestrategie. Kleine stappen zijn goed. Vandaar de motie om te onderzoeken of de versnelde vervanging van de openbare verlichting in Wijchen door LED, (financiële) voordelen zou opleveren, die de kosten van deze versnelde vervanging zouden rechtvaardigen.

De regionale samenwerking is belangrijk, met name ook op het gebied van economie en werkgelegenheid. Dit wordt een belangrijke taak van het Regionaal Orgaan. De VVD heeft over de politieke doelen van dit orgaan recent al een motie ingediend. De VVD vindt het belangrijk dat de gemeenteraden in de regio een goede democratische controle op de taken van dat orgaan uitvoeren. Veel voorstellen voor de organisatie van die controle gaan over gesprekstafels. Die hebben geen besluitvormende macht. Daarom ziet de VVD wel iets in het model van de Achterhoek Raad. De Achterhoek Raad bestaat uit 49 leden en zijn vertegenwoordigers van alle raadsfracties van de 7 deelnemende gemeenten.

De Achterhoek Raad heeft geen formele, publiekrechtelijke bevoegdheden, die blijft formeel bij de deelnemende gemeenteraden, maar ze geeft wel inhoudelijke aansturing, zoals:

- goedkeuring of afkeuring van jaarplannen en evaluaties;
- recht te amenderen en/of moties in te dienen op voorstellen van de Achterhoek Board (bijvoorbeeld het Jaarplan);
- benoeming leden Achterhoek Board ("dagelijks bestuur");
- aansturing thematafels die kunnen er in een eventueel toepassing bij ons wel uit, zijn vaak epibreeër bronnen van jewelste, zonder efficiëntie. Meteen besparing op ambtelijk soldij en overwerk van de griffie.
- de leden van de Achterhoek Raad zijn 'ambassadeurs' van de regionale samenwerking in hun eigen gemeenteraad.

Ze vergaderen 3x per jaar. Zo is democratische legitimatie gewaarborgd. We worden hier in de herfst nader over geïnformeerd.

Afgelopen 19 juni is een plan van aanpak voor dat traject aangenomen. De heer Boumans vraagt de wethouder of hij de raad kan informeren over de belangrijkste uitkomsten ervan.

Er is een aantal prima nieuwe ontwikkelingen gebeurd in Wijchen. Denk aan een skatebaan, de nieuwe Lidl, de nieuwe fase Huurlingsedam, de kleinschalige woningbouwinitiatieven, het gereedkomen van het stationsgebied (af inclusief vermindering van fietsendieven?).

De VVD maakt zich wel zorgen over de financiën van Wijchen op de lange termijn. Dat betekent pas op de plaats voor nieuw beleid, met de stofkam door begrotingen, en faire bijdrages vragen aan de algemene voorzieningen.

Wijchen Lokaal

Alvorens over te gaan tot inhoudelijke bespreking van de jaarrekening en de Perspectiefnota dankt de heer Van Kuppeveld de ambtenaren die betrokken zijn geweest bij het opstellen van de stukken complimenteren met het geleverde resultaat. Het is opnieuw gelukt een goedkeurende verklaring van de accountant te ontvangen, waardoor de gemeente er verzekerd van is ook dit jaar weer onder repressief toezicht van de provincie te vallen. Ook het gerealiseerde resultaat mag er weer wezen. Het bedraagt maar liefst 3,3 miljoen euro versus een begroot resultaat van ruim 2 miljoen euro.

Het college stelt de raad voor een bedrag van 2,1 miljoen euro toe te voegen aan de algemene reserve. De fractie van Wijchen Lokaal gaat akkoord met dit verzoek, gelet op de ontwikkeling van het weerstandsvermogen in 2019 en volgende jaren. Hier blijft de gemeente onder de gewenste ondergrens, wat betekent dat niet alle risico's zijn gedekt. Er moet zo snel mogelijk aan gewerkt worden om dit tekort weg te werken.

De kosten voor Jeugdzorg en WMO laten een tekort zien van 3 miljoen euro. De fractie heeft begrepen dat de controle van Rndom Wijchen nog niet is afgerond. De accountantsverklaring geeft een onzekerheid aan van 1,9 miljoen euro met betrekking tot de bewijslast van geleverde

zorg binnen Rondon Wijchen. Getracht wordt om de onzekerheid in de verklaring terug te brengen naar maximaal 1,2 miljoen euro. Wijchen Lokaal wil graag van het college vernemen hoe de actuele stand van zaken is.

De reserves en voorzieningen zijn ten opzichte van 2017 met ongeveer 1 miljoen euro verlaagd. De fractie is van mening dat het totaalbedrag nog steeds aan de hoge kant is en wij pleiten ervoor om een onderzoek te laten verrichten naar de noodzaak van een aantal posten, waarop zelden of nooit mutaties plaatsvinden. De accountant heeft geconstateerd dat in een enkel geval de Europese aanbestedingsregels niet zijn nageleefd. Dit dient in de toekomst vermeden te worden. Aanbestedingen dienen volgens de daarvoor geldende regels te worden uitgevoerd. In de jaarrekening is de actuele stand van zaken ten aanzien van de risico's opgenomen. De risico's bedragen 11,5 miljoen euro terwijl de weerstandscapaciteit 10 miljoen euro bedraagt. De weerstandscapaciteit is beneden het gewenste niveau. Er dienen maatregelen getroffen te worden om in de toekomst de weerstandscapaciteit weer op een gewenst niveau te brengen. De accountant is van mening dat bij de uitvoering van de controleopdracht door de medewerkers en het college de volledige medewerking is verleend en dat zij de volledige toegang tot de benodigde informatie hebben gehad.

Vier programma's overschrijden het toegestane budget. Deze overschrijdingen worden via programmerapportages tijdig aan de raad gemeld en de raad neemt hierover een besluit. Wijchen Lokaal is van mening dat de raad strenger moet optreden bij overschrijdingen. De overschrijdingen zijn te fors. De accountant adviseert om in de jaarrekening een paragraaf op te nemen in de programmaverantwoording, waarbij ook een analyse dient te worden opgenomen omtrent het wel of niet passen van overschrijdingen binnen het beleid van de gemeente. De kosten van inhuur extern personeel zijn veel te hoog. Er zou meer moeten worden gekeken naar de mogelijkheid om werkzaamheden intern op te lossen. Hoewel de voorziening dubieuze debiteuren van 1,9 miljoen euro ten opzichte van 2017 is verlaagd zijn wij toch van mening dat dit bedrag veel te hoog is. Dat geldt ook voor het crediteurensaldo van 19,3 miljoen euro.

Perspectiefnota 2019

De voorliggende perspectiefnota 2019 baart de fractie grote zorgen. Het jaar 2020 is niet sluitend, maar ook 2019 vertoont al een negatief resultaat. De algemene reserve ligt vanaf 2020 beneden de gewenste ondergrens. Het college ziet dat belangrijke inkomsten langzamerhand opdrogen. Wijchen Lokaal vraagt zich af of dit niet een late constatering is? Het is toch al langer duidelijk dat de opbrengsten van de grondexploitatie Bijsterhuizen het einde naderen? Heeft het college niet teveel ambities gehad de afgelopen jaren en zijn deze boven het hoofd gegroeid?

Het college zoekt samen met de organisatie en ondernemers naar ideeën voor mogelijk extra inkomsten/besparingen om Wijchen ook in de toekomst financieel gezond te houden. In eerste instantie wordt gericht op extra inkomsten met behoud van het huidige voorzieningenniveau. Wijchen Lokaal heeft hier een zwaar hoofd in. Gelet op de ideeën die opgehaald zijn uit het college, de organisatie en bij ondernemers, bekruipt de fractie het gevoel dat de burger de dupe wordt door het opleggen van hogere belastingen, heffingen en leges. Moet niet gekeken worden of een aantal projecten die ophanden zijn wel doorgang moeten vinden? Zoals bijvoorbeeld de renovatie van het kasteel wat, ondanks een niet toegekende subsidie van de Provincie op de rol staat om alvast in 2020 te starten met een versoberde uitvoering? Zo zijn er wellicht nog wel meer projecten die uitstel rechtvaardigen.

Wijchen Lokaal is tegen het verminderen van de subsidie voor Jeugdzorg. In de pers verscheen het bericht dat huisartsen en sociale wijkteams voortaan niet meer dan veertig keer per maand een kind naar dure, specialistische zorg mogen verwijzen louter om de oplopende kosten van jeugdzorg te beperken. Wij zijn van mening, dat degene, die deze hulp nodig heeft, deze ook moet ontvangen.

Voor 1 november worden er door het college nota's aangereikt die duidelijkheid dienen te verschaffen over de resultaten naar de zoektocht naar besparingen en extra inkomsten. De algemene reserve ligt vanaf 2020 beneden de gewenste ondergrens.

De fractie is van mening dat, hoewel een taakstelling op het sociaal domein niet geheel kan worden voorkomen, dit niet het hoofdbestandsdeel moet zijn van het op orde brengen van de algemene reserve.

Misschien moet de raad ook bij zichzelf te rade gaan of ze plannen via moties of amendementen moeten indienen waarvoor geen middelen beschikbaar zijn in de begroting en de kosten van deze plannen dan ten laste van de algemene reserve worden gebracht. Dat verlaagt de kans om de ondergrens van de algemene reserve te bereiken.

De algemene uitkering is herrekend en betekent een nadelig effect in 2019 van 800.000 euro oplopend tot 1,7 miljoen euro in 2023. Zo'n financieel effect is niet zo maar op te vangen. Het plan is om met het netwerk van gemeenten en de VNG richting Rijks overheid te gaan met als doel compensatie in de septembercirculaire en een minder fluctuerende uitwerking in de toekomst. De heer Van Kuppeveld hoopt dat deze actie van gemeenten en VNG succesvol zal zijn bij het Rijk om de forse bijstelling van tafel te krijgen.

Sociaal Wijchen

De heer De Kievit begint zijn betoog met de mededeling dat de leden van de fractie van Sociaal Wijchen hebben met veel interesse en aandacht de stukken van de jaarrekening 2018 en perspectiefnota 2019-2022 gelezen. Naar aanleiding hiervan heeft de fractie 2 vragen die leidend zijn voor dit betoog.

Vraag 1. Komen er andere tijden?

Vraag 2. Zo ja, wat betekent dat voor de inwoners van Wijchen?

Vooropgesteld, de fractie van Sociaal Wijchen heeft de antwoorden niet, maar het is goed de vragen hier te benoemen en er vanavond samen met de raad over te praten.

De jaarrekening 2018 sluit, zoals vele voorgaande jaren, positief af. De jaarrekening sluit al veulen jaren positief. En het is ook logisch dat de gemeente het jaar positief afsluit, want de gemeente stopt elk jaar een klein overschot in de begroting en als alles gaat zo als je verwacht, hou je wat geld over. Het is heel verstandig om wat geld achter de hand te hebben om eventuele tegenvallers te kunnen opvangen.

Daar is helemaal niets mis mee. Dat doet iedereen voor het eigen huishoudboekje, een reserve maken, een financiële buffer maken voor slechte tijden.

Maar met het positieve resultaat van de jaarrekening van 2018 is iets bijzonders aan de hand. In dit jaar heeft de gemeente meer kosten gemaakt dan begroot en ruim 3 miljoen euro uit de reserve, de buffer moeten halen om een positief beeld te verkrijgen voor 2018. Want zonder die suppletie uit de reserves zou het plaatje er zo uit zien.

De heer De Kievit vraagt zich af: is dit eenmalig voor 2018 en gaat het daarna in 2019 en verder weer beter?

Het antwoord is NEE.

Voor de jaren 2019 en 2020 wordt een negatief jaarresultaat verwacht van circa 1,1 respectievelijk 1,2 miljoen euro.

Het antwoord op de eerste vraag is dus JA. Er komen andere tijden!

Een deel van het jaaroverschot 2018 gaat naar de Algemene Reserve om de verwachten gaten te vullen. Of dat financieel verstandig is, is nog maar de vraag want de Algemene Reserve zit nu al onder de ondergrens van het gewogen risico. De ondergrens is 11,5 miljoen, de stand van de WR per 1 januari 2019 is 10,8 miljoen euro.

Dat baart Sociaal Wijchen zeker zorgen!

Hoe gaan we dit probleem oplossen? Hoe gaan we die zorgen wegnemen?

De heer De Kievit vertelt als budgetcoach bij vluchtelingenwerk in Uden zijn cliënten dat ze bij financiële tekorten twee dingen kunnen doen:

1. meer inkomsten verwerven of,
2. minder uitgeven.

Optie 1 is meer inkomsten verwerven. Voor een gemeentebestuur kan dat bijvoorbeeld door de OZB te verhogen, maar dat is in dit huis als vloeken in de kerk. Dat geldt ook voor Sociaal Wijchen. Dat gaat Sociaal Wijchen niet voorstellen!

Optie 2 is minder uitgeven. Dat kan door te snijden in begrotingen van bijvoorbeeld de renovatie van het kasteel. Alleen de toren rechtzetten; herinrichten raadszaal en overkappen binnenplein moeten even wachten.

Of de renovatie van het zwembad een aantal jaren uitstellen. Eerst geld sparen, en dan pas uitgeven.

Snijden in de budgetten van projecten waar het gaat om stenen, is denkbaar. Snijden in de budgetten van projecten waar het gaat om mensen, zoals het project Wijchen Werkt, is voor Sociaal Wijchen ondenkbaar! Dit basisprincipe heeft de heer De Kievit geleerd tijdens zijn PvdA-periode. Daar staat ook Sociaal Wijchen nog steeds achter.

In dit korte betoog heeft hij op hoofdlijnen aangegeven welke oplossingsrichting Sociaal Wijchen ziet als er in 2020 en later bespaard moeten worden. Op stenen én niet op mensen.

Aan het college de schone taak om deze wens mee te nemen bij het opstellen van de begroting voor 2020. En denk daarbij nog eens ons het motto van Sociaal Wijchen: Samen zorgen voor morgen!

De heer de Kievit wenst het college veel wijsheid toe.

CDA

De heer Derksen is supporter van NEC, een prachclub met een lange historie. Hij behoort tot de trouwe aanhang sinds zijn zesde. Eerst in het oude Goffert-stadion en nu sinds 2000 in het nieuwe stadion in vak N. Er valt weinig te genieten. Na het succes in 2005 onder Johan Neeskens in het Europees voetbal is de club langzaam uitgehold. Steeds werden de beste spelers verkocht om de begroting sluitend te krijgen. Door deze incidentele meevallers uit de spelersverkoop en de bijdragen van Marcel Boekhoorn, kreeg men de begroting rond. Er werden veel spelers ingehuurd, maar deze hadden weinig binding met de club en presteerden niet altijd. Er was veel onrust binnen het management en de ene na de ander trainer werd ontslagen. Zo kwam het dat NEC na 20 jaar degradeerde naar de eerste divisie. Het was geen pure pech maar het gevolg van jarenlange uitholling van de financiële mogelijkheden. Nu speelt NEC al 3 jaar in de Keuken Kampioen Divisie. Structureel krijgt NEC de begroting nog steeds niet rond. Zonder de bijdragen van Marcel Boekhoorn was de club allang failliet. Het gaat financieel niet goed met NEC en indien op deze voet doorgedaan wordt, lijdt de club elk jaar € 3 miljoen verlies. De club leeft op te grote voet.

Dit doet de heer Derksen denken aan de gemeente Wijchen. De gemeente glijdt steeds verder af en krijgt de exploitatie niet sluitend. De eigen middelen worden uitgehold en wanneer niemand wordt wakker geschud, blijft Wijchen niet meer op het hoogste niveau spelen. De raad is de raad van commissarissen van de bestuurders en moet de trainers ter verantwoording roepen wanneer het niet goed gaat. Dit doet het CDA nu. Er is sprake van rode cijfers, zwarte scenario's en groene stoplichten. De gemeente Wijchen leeft ook op te grote voet. De algemene reserve daalt al enige jaren; in 2018 met € 7 miljoen. Op de begroting is weliswaar sprake van een overschot van € 3 miljoen, maar er is € 14 miljoen onttrokken aan de reserves. De algemene reserve zit onder de gestelde ondergrens van € 11 miljoen. Dit soms van de risico's is groter dan de algemene reserve. Ook voor 2020 en 2021 wordt dit verwacht. Ook in de meerjarenbegroting is de algemene reserve onvoldoende om de risico's af te kunnen dekken. Dit is risikant. Er is sprake van financiële uitholling. Wijchen wil niet in de eerste divisie gaan spelen. Daar kom je nooit meer uit. In Wijchen is er weliswaar een HEMA maar dat is dan ook de enige relatie met Marcel Boekhoorn.

De suikeroom, Bijsterhuizen, is ons helaas ontvallen. De grond is uitverkocht en eventuele tegenvallers kunnen hiermee niet meer worden verbloemd. Bij de werkorganisatie Druten Wijchen moet tot op heden steeds geld bij; grondexploitaties zijn niet sluitend; het aantal bijstandsge-rechtigden wil maar niet dalen; bij de gemeenschappelijke regelingen moet grof geld bij en bij

de jeugdzorg is sprake van een explosieve stijging van de kosten. Er is geen ruimte voor nieuw beleid. Alleen met goed bestuur is het tij van interen op de reserves te keren.

Het CDA vraagt zich af wat dit betekent voor de grote projecten, zoals Hart van Zuid, Tussen Kasteel en Wijchens meer en de Kraanvogelstraat. De fractie maakt zich zorgen over de twee petten van de wethouder Financiën. Deze twee petten mogen niet gaan wringen en ervoor zorgen dat er meer verdichting plaatsvindt langs het Wijchens Meer waardoor het project financieel gunstiger uitpakt.

De heer Derksen dankt het ambtelijk apparaat voor de inzet bij het tot stand komen van dit rapport.

De fractie heeft nagedacht over creatieve ideeën om Wijchen beter en mooier te maken, die per saldo geen geld hoeven te kosten of nu slimme investering vragen vanwege beschikbare subsidies. Het CDA wil meer grip krijgen op de clubs waarmee samengewerkt wordt. De vergaderingen van de gemeenschappelijke regelingen vinden overdag plaats en de verslaglegging is summier. In deze tijd moet het mogelijk zijn om de AB-vergaderingen van de gemeenschappelijke regelingen beter toegankelijk te maken door ze te laten plaatsvinden in ruimten met audiovisuele middelen en online te publiceren.

Gras is niet alleen geschikt om op te voetballen, maar ook voor opvang van water. De fractie dient een motie groene daken in waarin verzocht wordt in de gemeentelijke communicatie hier aandacht aan te besteden en te onderzoeken of de inwoners met groene daken beloond kunnen worden met minder rioolbelasting. Wanneer het rijk subsidies beschikbaar stelt kan het slim zijn hier als gemeente in mee te investeren. Hij noemt de watertappunten op schoolpleinen waar het rijk 75% van de kosten draagt. Kinderen worden gestimuleerd hun bidon met water te vullen in plaats van frisdrank en flesjes mee te nemen. Dit is een kans voor open doel die de gemeente niet mag laten liggen.

Het rijk heeft ook subsidie beschikbaar voor fietsen; heeft € 100 miljoen uitgetrokken voor het versnellen van de aanleg van fietsroutes. Wanneer de kansen niet zelf afgemaakt worden, dan wordt er aan de andere kant gescoord. De heer Derksen wil dit in Wijchen niet laten gebeuren. Daarom dient de fractie moties in betreffende de watertappunten op schoolpleinen en over fietsen. Soms liggen kansen voor het grijpen. Wijchen kan aanhaken aan het netwerk voor lange afstandswandelingen. Het Maas en Waal Wandelpad biedt toeristische kansen voor de regio. Een groot deel van de paden ligt er al. Gevraagd wordt om een onderzoek naar paden en ontbrekende verbindingen.

Wanneer al deze kansen worden benut en NEC ook alle kansen volgend seizoen er inschiet dan kunnen beiden in de Eredivisie spelen. "Weer trekken wij ten strijde voor onze mooie gemeente Wijchen".

Kernachtig Wijchen

Als voorzitter van de fractie van Kernachtig Wijchen mag de heer Van Bronkhorst namens deze fractie

- terug blikken op 2018
- vooruit kijken naar 2020

Over het algemeen is er veel optimisme en realisme in de fractie.

Wie dacht dat het bij de presentatie van deze jaarrekening en perspectief nota anders zou zijn, heeft het mis.

Optimistisch zijn we gebleven en realistisch ook. We weten dat er uitdagingen zijn waar we de komende jaren mee te maken krijgen. We zien kansen. Kansen voor Wijchen, een gemeente waar het goed en met plezier

- wonen,
- werken en
- verblijven is.

Financieel is er een uitdaging, 2020 en verder laat een structureel tekort zien.

Al noemt de beslisnota "jaarrekening 2018" een positief resultaat van 2 miljoen euro dat niet bestemd is, ook daar zien we eigenlijk al een tekort.

Om die tekorten, vooral in de zorg, op te vangen is we al 3 miljoen van de spaarrekening gehaald. Dat kunnen we niet blijven doen. En dat wil de fractie van Kernachtig Wijchen ook niet blijven doen. Wijchen is financieel gezond, is een gemeente met nog steeds de laagste woonlasten van de regio Nijmegen en Maas en Waal. En Kernachtig Wijchen wil ervoor zorgen dat dit de komende jaren ook zo blijft.

Het overschot van 2018 gaat, zoals dat hoort, naar de algemene reserve. Toch baart de algemene reserve Kernachtig Wijchen zorgen. De zeilen moeten strakker gespannen worden om de wind goed te vangen en de uitgangspunten van de financiële verordening te respecteren. Dus niet te veel nieuw beleid invoeren dat een greep uit de algemene reserve doet.

Kernachtig Wijchen stemt dan ook in met de beslisnota jaarrekening 2018 zoals die voor ligt. Tussentijds bestemmen van het overschot is op dit moment niet aan de orde.

Dan over onze financiële toekomst.

De fractie heeft gehoord dat het college met een plan van aanpak komt. Een plan van aanpak met ideeën;

- voor nieuwe inkomstenbronnen waarmee, zo nu en dan, een kers op de taart gelegd kan worden.
- om zonder grote lastenverzwaring, financieel gezond te blijven.
- En met maatregelen om de lasten in pas te laten lopen met de vergoedingen uit het gemeentefonds.

De heer Van Bronkhorst is zeer benieuwd wanneer de raad hierover geïnformeerd wordt en hierin mee genomen wordt.

Kernachtig Wijchen geeft het college ruimte om hier zonder druk van moties naar te kijken. De fractie heeft besloten geen moties in te dienen die tot nieuw beleid leiden. Want nieuw beleid heeft onherroepelijk lastenverzwaring of bezuinigingen op bestaand beleid tot gevolg. Uitvoering van het coalitieakkoord staat voorop. Ook hierin moeten keuzes gemaakt worden, er is een nieuwe werkelijkheid!

De heer Van Bronkhorst geeft aan dat voor zijn gevoel de gemeente er met bepaalde onderwerpen nog lang niet is.

Zoals de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn. Een mooie doelstelling die de gemeente, zoals het er nu naar uitziet, in realistische stappen gaan halen.

De rijksoverheid heeft het klimaatakkoord gepresenteerd. Veel van deze plannen raken de Wijchense inwoners direct of indirect in de portemonnee.

Daarnaast roept Den Haag de hulp van gemeentes in op de grote thema's zoals jeugdzorg en opvang statushouders. Helaas gaat deze overdracht steeds zonder de benodigde middelen.

De Rijksoverheid roemt haar eigen financiële positie terwijl het bij gemeentes piept en kraakt. Sterker nog, het rijk zegt; "we gaan samen de trap op en trap af!". Oftewel; wanneer Den Haag minder uitgeeft, krijgen gemeentes ook minder. Maar dat horen gemeentes dan op het laatste moment! We weten nooit hoe de Financiële Haagse JoJo in het voor- en najaar beweegt. Hoe is het nog mogelijk hier gemeentelijk beleid op te maken?

De structurele tekorten in het sociaal domein en BUIG vallen, in negatief opzicht, het meest op. Het tekort is mede ontstaan door een grotere hulpvraag, maar bovenal door te weinig geld dat we voor deze opdracht vanuit Den Haag krijgen. Kernachtig Wijchen vindt dat we hier met een realistische blik naar moeten kijken.

De uitgaven binnen het sociaal domein moeten weer in de pas gaan lopen met de bijdrage die we daarvoor krijgen. Een forse opdracht voor het college. Kernachtig Wijchen denkt dat dit samen met onze partners bereikt kan worden door een strak plan van aanpak te maken.

De rek is eruit, er moeten keuzes gemaakt worden!

Uniek in zijn soort is de zorgcoöperatie Rondon Wijchen. Deze draait nu een jaar en moet zich nog gaan bewijzen. De wind zit niet mee om op koers te blijven. Een zware opgave waarbij we de kwaliteit van dienstverlening niet uit het oog moeten verliezen.

Kernachtig Wijchen ziet kansen door;

- Kritisch te kijken of de uitvoering goedkoper kan.
- Meer preventief handelen om dure zorgtrajecten te voorkomen,
- Gebruik maken van de kleine aanbieders.

Kleine aanbieders die nu veelal buitenspel staan, terwijl deze partijen juist aan de preventiekant een waardevolle bijdrage kunnen leveren. En zij kunnen door een beperkte overhead relatief goedkope zorg leveren.

Dan het project Klaar voor de Start als onderdeel van Wijchen Werkt. Daarover hoorde en zag de fractie iets dat hen bevreesdde. In april heeft Kernachtig Wijchen met de nodige scepsis ingestemd met dit project.

Er werd gesteld dat 25% uitstroom uit de bijstand haalbaar is. Dat zou een positief effect hebben op het saldo BUIG.

Echter in de stukken is te lezen dat de financiële afdeling anders naar dit project kijkt. Met een realistische blik, zoals we die van Kernachtig Wijchen kennen. De afdeling dempt het positieve effect.

De heer Van Bronkhorst is hier verbaasd over, waarom is de raad in april niet geïnformeerd over deze boodschap vanuit het financiële oogpunt?

Een andere vraag die bij Kernachtig Wijchen opkomt, gaat over woningbouw. Niet over het aantal woningen waar de wethouder hard mee bezig is om gerealiseerd te krijgen, maar over de verwachte OZB opbrengst.

We bouwen huizen, groot en klein, waarvoor leges worden betaald. Wanneer deze huizen klaar zijn, vallen automatisch vanuit Munitax de OZB aanslagen op de mat. Deze uitbreiding zien we maar deels terug in het meerjarenperspectief van OZB inkomsten. Is dat een bewuste keuze of hoe moeten we dat zien?

Een pittige discussie hebben we gevoerd in de raad en met bewoners over de aanpassingen van de verkeerssituatie op Kerkeveld. De wethouder is voortvarend aan de slag gegaan en heeft ruim binnen de begroting zijn plannen ten uitvoer gebracht. Kan de wethouder toezeggen dat er nu een dubbel doorgetrokken streep gezet kan worden onder dit hoofdstuk?

De Gemeenschappelijke Regelingen

Terwijl we zelf al varend redelijk op koers blijven, steekt er vanuit verschillende windrichtingen zo nu en dan een stevige bries op, soms zelfs met stormkracht.

Op deze weersinvloeden hebben we geen of nauwelijks invloed.

Er zijn enkele gemeenschappelijke regelingen die ons de wind uit de zeilen nemen of de verkeerde kant op blazen. Het lijkt erop alsof sommige van onze gemeenschappelijke partners niet op de hoogte zijn van de financiële werkelijkheid van hun broodheren.

Jaarlijks wordt door een aantal aangeklopt met;

- een tekort op hun begroting
 - nieuw beleid zonder budget
 - of uitbreiding van formatie zonder budget
- gevolgd door de vraag of de gemeente deze financiële gaten dicht.

Een zorg die de heer Van Bronkhorst hier al meermalen heeft uitgesproken. En ook nu weer uitspreekt.

Want we staan aan de vooravond van een nieuwe Gemeenschappelijke Regeling waarmee we weer een stukje zelfstandigheid inleveren. Kernachtig Wijchen roept het college dan ook met klem op als Wijchen en / of met steun van buurgemeenten, het principe van samen trap op trap af ook voor deze partijen te laten gelden!

Er blijven kansen en wensen; voor een senioren ontmoeting plaats, voor woningbouwprogramma's als het Kraanvogelgebied, Hart van Zuid en natuurlijk het megaproject tussen Kasteel en Wijchens Meer.

Er wordt ook gebouwd in de kernen. Verschillende CPO's in Balgoij, Batenburg en Niftrik staan in de startblokken.

We gaan verder aan de slag met de versterking van de sociale structuur in Hernen en Bergharen en de MFA in Batenburg wordt gerealiseerd.

Diezelfde kernen die een belangrijke bijdrage leveren aan ons mooie buitengebied met tal van parels. Parels die veel bezoekers en toeristen naar onze gemeente en regio trekt. De wethouder heeft vorig jaar aangegeven met een nieuwe toeristennota te komen. Wethouder hier liggen kansen!

De titel van het coalitieakkoord is iedereen doet mee. Als raad hebben we een werkgroep burgerparticipatie met als doel inwoners meer te betrekken bij de gemeente. Dat kan op verschillende manieren. Kernachtig Wijchen ziet kansen in Right to Challenge. Bij Right to Challenge kunnen bewoners taken van gemeenten overnemen als zij denken het slimmer, beter, goedkoper of anders te kunnen doen. Hoe kunnen we hier samen op een slimme manier invulling aan geven? Ziet het college kansen in dit idee?

Wie de toekomst als tegenwind ervaart, vaart in de verkeerde richting. Wij varen samen verder en proberen koers te houden.

Kernachtig Wijchen is ervan overtuigd dat we iedereen aan boord kunnen houden. Al is het wel alle hens aan dek.

Want voor Kernachtig Wijchen geldt tenslotte: Iedereen doet mee!

De voorzitter schorst om 18.30 uur de vergadering voor het nuttigen van de maaltijd. De vergadering wordt hervat om 19.45 uur.

Antwoord van het college

Wethouder Gerrits dankt voor de complimenten en zal deze doorgeven aan de organisatie. Er is erg hard gewerkt om de jaarrekening en de perspectiefnota op tijd af te ronden en ook gewerkt aan harmonisatie.

De verklaring van rechtmatigheid en getrouwheid is binnen. Het overschot in 2018 is € 3,3 miljoen, waarvan € 2 miljoen al was begroot. Het overschot is € 1,3 miljoen, 1% hoger dan begroot. Dit is een resultante van mee- en tegenvallers op diverse programma's. De algemene dienst sluit op een positief saldo ten opzichte van de begroting van € 1,4 miljoen. De grondexploitaties sluiten negatief € 200.000 ten opzichte van de begroting.

Wethouder Gerrits is tevreden dat hij dit positieve resultaat mag presenteren. Het is het gevolg van een solide beleid van de raad. De stevige tegenvallers op de kosten voor zorg worden gecompenseerd door relatief kleine tegenvallers in de compensatie vanuit het rijk. De komende jaren zijn hiervoor zeker aandacht en concrete maatregelen nodig. Het resultaat 2018 is bereikt door het inzetten van reserves van € 8 miljoen. Deze inzet is in lijn met de besluiten die door de raad zijn genomen. Het is van belang om balans te houden in de algemene reserve. Deze is nodig om financiële risico's af te dekken en te kunnen blijven investeren. De stand van de algemene reserve daalt in 2019 en 2020 onder de gewenste risicogrens. De verwachting is dat dit zich in de komende jaren al herstellen. Het college adviseert om het resultaat 2018 in de algemene reserve te storten en adviseert de jaarrekening vast te stellen zodat deze naar de provincie verzonden kan worden.

De perspectiefnota, eerder de kaderbrief, geeft een doorkijk vanuit de actuele financiële stand van zaken. De meicirculaire en ook de begrotingswijzigingen die in het voorjaar zijn vastgesteld, zijn hierin verwerkt. Vorig jaar was de wethouder voorzichtig optimistisch over ruimte voor nieuw beleid en ambities. Dit was gebaseerd op de financiële situatie en de positieve signalen vanuit het rijk.

De wereld ziet er nu anders uit. Het blijkt dat de algemene uitkering flink naar beneden is bijgesteld. De meicirculaire bevatte onaangename verrassingen en is met € 800.000 naar beneden bijgesteld. Dit voelt als een financiële jojo. Het is lastig om een stabiele koers uit te zetten. Het college streeft hier wel naar maar moet dealen met de nieuwe werkelijkheid. In de perspectiefnota wordt uitgegaan van een financieel degelijke, gezonde koers waarbij geïnvesteerd wordt in de samenleving en de ambities worden waargemaakt. In de komende maanden wordt gewerkt

aan een bezuinigingsvoorstel. Wethouder Gerrits wijst op het opdrogen van de opbrengsten uit grondverkoop Bijsterhuizen. De urgentie om te zoeken naar nieuwe bronnen is zeker niet minder geworden. Het college is gestart met het verkennen van potentiële bronnen.

Gewerkt wordt aan het verder terugbrengen van de kosten voor zorg binnen de middelen van het rijk. Het is niet mogelijk hiervoor de reserves te blijven inzetten.

Veel andere gemeenten hebben hier ook mee te maken. Het is noodzakelijk om stevige maatregelen te nemen. Dit geldt ook voor de bijstand. Naast bezuinigingen en het zoeken naar nieuwe bronnen wordt nog een actie ondernomen. De regio slaat de handen ineen. Afgelopen dinsdag is een brief naar de VNG ondertekend - op initiatief van de gemeente Wijchen - waarin wordt gezocht om meer stabiliteit in de algemene uitkering te realiseren. De regio Nijmegen zal niet gelijk het grote verschil maken, maar hiermee wordt een belangrijk signaal afgegeven.

Met het vaststellen van de perspectiefnota geeft de raad vandaag richting aan prioriteiten. In het najaar zal dit integraal afgewogen worden bij de begroting. Wanneer de wethouder kijkt naar de moties, constateert hij dat er in het algemeen vertrouwen is in de gestelde koers. Hij ziet de moties als een steun in de rug op weg naar de begroting 2020. Het college al in de uitwerking naar de begroting komen met voorstellen voor bezuinigingen en het vinden van extra middelen. Wethouder Gerrits blijft voorzichtig optimistisch maar voorziet fikse uitdagingen waar het college niet voor wegloupt.

Hij gaat nader in op de ingediende moties.

In reactie op de oproep het aantal reserves terug te dringen, merkt hij op dat dit al gebeurt. In 2016 waren er 59 reserves, in 2017 57 en in 2018 49 reserves. Hij begrijpt de vraag, maar vindt dat niet gefocust moet worden op het aantal, maar op de inhoud. Het kritisch zijn op de hoogte en het doel van de reserves ziet hij als een steun in de rug. Het aantal zou niet het doel moeten zijn.

Met betrekking tot de OZB voor sportverenigingen zijn eerder schriftelijke vragen beantwoord. Het is mogelijk maar het college wil de regelgeving afwachten. Wanneer de OZB voor de ene partij wordt verlaagd, wordt deze voor andere partijen hoger. Om de totale opbrengst in balans te houden.

Hetzelfde geldt voor duurzaamheidsmaatregelen OZB. Ook hierover zijn schriftelijke vragen beantwoord. Het advies was dit niet te doen. De uitvoering is erg kostbaar en complex. De meerkosten in OZB zijn marginaal in relatie tot de totale waarde van het vastgoed wanneer duurzaamheidsmaatregelen worden toegevoegd. Hij hoopt dat het rendement van het toevoegen van duurzaamheidsmaatregelen veel groter is.

Op de vraag waar de meeropbrengsten 2018 ad € 140.000 vandaan komen, antwoordt wethouder Gerrits dat dit te maken heeft met de uitbreiding van het areaal.

Aan de stand van zaken omtrent de accountantsverklaring van Rondon Wijchen wordt nog gewerkt door de accountant. De verklaring van Rondon Wijchen heeft geen invloed op de goedkeurende verklaring van Wijchen.

Naar aanleiding van de vraag van Kernachtig Wijchen m.b.t. extra woningen, merkt hij op dat een stabiele lijn te zien is in de opbrengsten in de perspectiefnota. De extra woningen worden vertaald in de OZB-opbrengsten en zullen in de verfijning naar de begroting toe zichtbaar worden in de cijfers.

Naar aanleiding van de opmerkingen van Kernachtig Wijchen omtrent trap op/trap af bij de gemeenschappelijke regelingen, merkt hij op dat het college ook van mening is dat het gelijk op zou moeten gaan. Eergisteren is in het portefeuillehoudersoverleg financiën afgesproken om als regio afspraken te maken die gelden voor alle gemeenschappelijke regelingen over het gezamenlijk trap op en trap af gaan. Dit percentage wordt in de komende weken nog nader uitgewerkt en vertaald in de begroting.

Naar aanleiding van het CDA, dat een somber beeld geeft van het rood/zwart en groen in deze zaal, denkt wethouder Gerrits dat Wijchen in de subtop van de eredivisie verkeert met prachtige

voorzieningen, lage lasten en weinig schulden. Hij zou niet willen pleiten voor een geel-zwart model in deze zaal.

Wethouder Loermans gaat nader in op de vraag van de PvdA over het natuurbeleidsplan. Hij is hierover al in overleg met de provincie. De provincie ziet graag dat de gemeente plannen ontwikkelt rondom biodiversiteit en daar middelen tegenover zet. De gemeente wordt geacht een soortenmanagementplan te maken. Ook daarover is de wethouder met de provincie in gesprek. Hij kan op dit moment geen termijn noemen voor het natuurbeleidsplan. Dit zal via het verslag worden meegedeeld.

[De planning van het natuurbeleidsplan is dat oplevering maart 2020 zal plaatsvinden.]

Door Kernachtig Wijchen wordt gevraagd naar Kerkeveld. Helder is dat m.b.t. de tweede ontsluiting een besluit is genomen door de raad. Dit is geen optie meer. Alle grote infrastructurele maatregelen zijn klaar. Hij is benieuwd naar de reactie van de raad.

Gevraagd wordt verder te kijken naar de "right to challenge". Het college vindt dit interessant en wil dit verder bekijken. Er zijn al organisaties die zelf aanbestedingen doen maar het is interessant te kijken of dit kan worden uitgebreid. Dit zou binnen de bestaande financiële kaders moeten plaatsvinden.

In reactie op de motie van D66 over de straatnamen, merkt hij op dat eerder op vragen vanuit Kernachtig Wijchen is geantwoord dat bij de straatnamen gebruik gemaakt wordt van de Wijchense component. Daarom is de naam Burgemeester Van Thiel weer terug en is op de Oostflank de Schoolstraat opgenomen. Het college ontraadt de motie, maar wil dit graag aan de raad overlaten. Wat wethouder Loermans betreft zou het zeker mogelijk zijn een Anne Kattenbergstraat, of Gezusters Meeuwstraat op te nemen.

De motie van D66 en CDA betreffende de watertappunten. Deze vraag is nog niet lang geleden gesteld. Het college heeft hier positief op gereageerd en is in overleg met het schoolbestuur. De voorwaarden voor deze regelingen zijn nog niet bekend en moeten worden afgewacht. De motie is overbodig.

De motie van het CDA inzake wandelpaden zal in het kader van het toerisme zeker bijdragen aan een betere beleving. De fractie heeft zeker een punt en dit wordt meegenomen in de plannen rondom toerisme. Het college raadt af om op dit moment onderzoek te doen gezien de te verwachten kosten.

De motie "groene daken" heeft twee punten. Het is zeker mogelijk op de website en facebook hier aandacht aan te besteden. De koppeling met de rioolheffing wordt ingewikkeld. Het college ontraadt de motie. Als groene daken niet afgekoppeld zijn, komt het water toch in het riool. Wat te doen met daken die wel afgekoppeld zijn? De rioolheffing moet daarnaast een totaalbedrag opbrengen en dit moet dan door anderen opgebracht worden.

Het bevorderen van fietsen wordt regionaal al opgepakt en hier wordt een werkplan opgesteld waarin aandacht is voor fietsroutes en subsidiemogelijkheden vanuit het rijk. Dit is wat betreft het college voorlopig voldoende omdat anders forse kosten gemaakt moeten worden. Het college ontraadt de motie.

In het verleden is door de fractie van D66 aandacht gevraagd voor het sneller afschrijven van de ledverlichting. De Led-armatuur staat voor 25 jaar in de begroting. Ook dit zit in het plan dat door het college nog wordt uitgewerkt. Waar financiële voordelen behaald kunnen worden, gebeurt dit al. Wethouder Loermans wil de verwachting dat grote financiële voordelen behaald kunnen worden enigszins temperen.

Wethouder Derks merkt naar aanleiding van Kernachtig Wijchen op dat de 25% bezuiniging bij Wijchen Werkt nog niet terug te vinden is in de financiële vertaling van de begroting. Wijchen Werkt moet als volledig beleidskader met meerdere maatregelen -/- 25% realiseren, een pakket met meerdere maatregelen. Klaar voor de Start is slechts één van de maatregelen. Een deel van de maatregelen is nog niet geagendeerd en dus niet doorvertaald in de perspectiefnota. Sommige kandidaten stromen wellicht in december uit en het financiële effect hiervan is pas in het jaar daarop zichtbaar. Dit is een tweede dempend effect.

Motie nummer 9, internet als basisvoorziening voor huurders van maatschappelijk vastgoed, van D66 is sympathiek, maar wordt door het college ontraden. Het college heeft aangegeven dat er heldere afspraken gemaakt zijn met de beheerder en de huurders van het maatschappe-

lijk vastgoed. De gemeenten staan aan de lat voor de stenen en de infrastructuur. De beheerders zijn verantwoordelijk voor de gebruiksvoorzieningen. Zij zorgen ervoor dat dit aan de wensen van de huurders tegemoetkomt.

De motie zou tot gevolg hebben dat de vrijwillige beheerder met een extra opgave opgezadeld werd bv. omdat niet alle gebruikers huur betalen. Gebruikers die wel huur betalen draaien dan op voor de kosten die niet betalende huurders maken.

De motie inzake het vergroten van de efficiëntie en kwaliteit van de dienstverlening aan statushouders is overbodig. Hij heeft de vraag laten toetsen in de organisatie. Wanneer er contact is met de klantmanagers staat de tolkentelefoon altijd open en het is mogelijk een fysieke tolk in te schakelen.

Het lijkt wethouder Derks niet verstandig dat de nog nieuwe fractievoorzitter van D66 op basis van casuïstiek en opmerkingen van dienstverleners waarmee de gemeente een subsidierelatie heeft, over de band van de raad een opdracht mee te geven aan het college. Het college is de gesprekspartner met de organisaties in kwestie.

Wethouder Burgers gaat in op de opmerkingen dat de middelen voor de jeugdzorg vanuit het Rijk, niet toereikend zijn. Er is sprake van landelijke problematiek. In het afgelopen jaar is gelukkig een bedrag ontvangen vanuit de stroppenpot. Voor de toekomst wordt vanuit het Rijk meer geld verwacht. Dit wil niet zeggen dat er voor de gemeente zelf niet een belangrijke opgave ligt. De unieke samenwerking met Rondon Wijchen is een goede basis om met goede beheersmaatregelen te komen. Deze zijn al in werking gezet. Verwacht wordt in september de eerste resultaten te kunnen presenteren van de beheersmaatregelen opleveren. Hierna kan de raad haar controlerende raak oppakken.

Naar aanleiding van het feit dat de raad verrast is over de uiteindelijke tegenvaller bij Rondon Wijchen, merkt wethouder Burgers op dat gewerkt wordt met ca. 80 partijen. In de zorg is vaak sprake van langlopende trajecten. In november ontstond al het beeld dat er tekorten kwamen, maar toch werd het college verrast door afrekeningen in de Q1 en Q2. Ook op dit vlak wordt samengewerkt om hieromtrent in september in de monitor meer duidelijkheid te kunnen geven. Gesproken wordt over bijsturen. Er wordt nog maar kort samengewerkt met Rondon Wijchen. In het bestuurlijk overleg wordt constant bijgestuurd, om beter te worden, te verfijnen en meer duidelijkheid te krijgen. Dit vindt plaats naast de genoemde beheersmaatregelen.

Wethouder Burgers stelt tenslotte nadrukkelijk dat de zorg aan de jeugd altijd geboden moet worden. Dit moet voorop staan.

Burgemeester Verheijen gaat nader in op motie nummer 5, toegankelijkheid overleg gemeenschappelijke regelingen. Het college ontraadt de motie. Er zal vanuit Wijchen een oproep gedaan worden richting alle gemeenschappelijke regelingen om samen trap op/trap af te gaan. Het zou vreemd zijn om te vragen om een investering, terwijl tegelijkertijd bezuinigd moet worden. Inhoudelijk gezien, merkt hij op dat het ook in de raad van Wijchen nog niet gelukt is om vergaderingen digitaal ter beschikking te stellen. Dit heeft ook te maken met budgettaire vragen. Vorig jaar is gestart met de samenwerkingswijze en die is bedoeld om de raad in staat te stellen dichter bij de inhoud en de gemeenschappelijke regeling te komen, door zich in gesprekken met de accountmanagers goed te laten informeren. Dit uitstekende alternatief maakt dat deze investeringsvraag nu niet bij de gemeenschappelijke regelingen neergelegd hoeft te worden.

De voorzitter schorst van 20.15 tot 20.40 uur de vergadering voor overleg binnen de fracties naar aanleiding van de beantwoording door het college.

Na heropening van de vergadering geeft hij het woord aan de raad voor de tweede termijn. Deze vindt plaats in omgekeerde spreekvolgorde.

Hij merkt op dat vanwege een technisch mankement het netwerk niet beschikbaar is waardoor het op dit moment niet mogelijk is voor de griffie om eventuele moties digitaal aan te passen. Dit gebeurt nu handmatig.

Per abuis is een verkeerde versie rondgegaan van motie 11, van de fractie van D66, inzake ver-
noemen van straten naar onbekende vrouwen uit de geschiedenis. Hij geeft het woord aan me-
vrouw Dauphin.

Mevrouw Dauphin licht toe dat het enige dat anders is dat is dat nu in de motie wordt verwezen
naar een tabel met voorbeelden, waarin ook Anne Kattenberg, de eerste vrouwelijke wethouder
in Wijchen, is opgenomen. De discussie hoeft dus niet te gaan of het gaat over vrouwen uit Wij-
chen of uit Nederland. Zij heeft de juiste motie naar de fractievoorzitters gemaild.

De voorzitter merkt op dat de spreekvolgorde omgekeerde is ten opzichte van de eerste termijn
Eventuele aanpassingen van moties kunnen in tweede termijn worden meegenomen. Met het
presidium is afgesproken dat de indieners van de moties aan het debat kunnen deelnemen in de
tweede termijn voor wat betreft dit onderdeel.

De heer Derksen maakt een punt van orde. De CDA-fractie wil een drietal moties aanpassen. Zij
krijgen echter niet als eerste het woord. Dit betekent dat voorgaande sprekers niet kunnen rea-
geren op de juiste moties. Hij stelt voor vooraf de wijzigingen voorafgaand aan de tweede ter-
mijn aan te geven.

De voorzitter stemt hiermee in.

De heer Boumans wijzigt het dictum van motie 1, terugdringen aantal reserve.

Het nieuwe dictum luidt:

"bij de begrotingsbehandeling 2020 een voorstel aan de raad te doen tot evaluatie van hoogte
en doel van de reserves".

Het ging niet om het aantal reserves, maar om de inhoud, aldus de heer Boumans.

De heer Derksen merkt op dat gezien de reactie van het college delen van de moties worden
ondersteund en delen niet. De moties "groene daken, OZB voor sportverenigingen en watertap-
punten" worden aangepast.

Mevrouw Hoogteijling wijzigt het dictum van motie 4, bevorderen duurzame groene daken.

De bullets 2 en 3 worden geschrapt.

In motie 6, verlaging van de OZB sportverenigingen, dorpshuizen en wijkcentra, wordt het dic-
tum als volgt aangepast:

"verzoekt het college zodra de wetwijziging van kracht is met een voorstel te komen om bij de
begroting het lage OZB-tarief toe te passen op sportverenigingen buurthuizen en wijkcentra".

Het dictum van motie 8, watertappunten, wordt aangepast en luidt:

"Verzoekt het college van B&W zodra de verdere voorwaarden van de regeling duidelijk zijn met
een voorstel te komen naar de raad om zodoende uitvoering te geven aan deze maatregel uit
het nationaal preventieakkoord".

Tweede termijn raad

Kernachtig Wijchen

De heer Van Bronkhorst dankt het college voor de beantwoording. Het geeft de fractie vertrou-
wen in de komende periode. De wethouder geeft aan dat er nog stevige maatregelen nodig zijn.
De beantwoording omtrent het trap op /af gaan bij de gemeenschappelijke regelingen, is hel-
der. De opmerking van wethouder Loermans betreffende de tweede ontsluiting Kerkeveld, be-
grijpt hij niet. De wethouder speelt de bal terug. Het project is afgesloten en de aanpassingen
zijn gedaan. Het ligt op koers. Er zijn vragen vanuit de pers gekomen, maar de heer Van Bronk-
horst vraagt zich af of de raad zich moet laten leiden door vragen vanuit de pers.

De opmerkingen rondom "right to challenge" bieden kansen. Hij hoopt dat vanuit de inwoners
de handschoen wordt opgepakt.

Naar aanleiding van Wijchen Werkt, Iedereen doet mee, en de reductie van het aantal deelne-
mers in BUIG en de bijstand, had de fractie het idee dat het onderdeel was van een totaalpak-
ket waar Wijchen Werkt een onderdeel van was.

De beantwoording door wethouder Burgers is in tegenspraak met het antwoord van wethouder
Gerrits. De kosten voor de zorg dienen binnen het rijksbeleid zien te blijven. Wethouder Burgers

stelt nadrukkelijk dat de gewenste zorg geboden moet worden. Bedoelt hij hiermee ook dat dit binnen het bestaande rijksbeleid moet vallen?

Naar aanleiding van de betogen van de diverse fracties, merkt de heer Van Bronkhorst op dat D66 aangeeft dat Wijchen blij moet zijn met democratie, met de volksvertegenwoordigers die gekozen worden door de inwoners van Wijchen. Als in de raad voorstellen worden gedaan voor betaald parkeren, het ruimer bekijken van hoogbouw, dan moet in de verkiezingscampagnes iets anders worden geroepen. Dit is niet iets waar de inwoners op zitten te wachten.

D66 noemde het succes m.b.t. de gedragscode. Door D66 was er echter bijna geen gedragscode geweest. De fractie D66 wilde in januari 2019 het project afgerond hebben en aan de slag gaan. Dan zou er geen evaluatie geweest zijn en was voorbij gegaan aan de mening van de inwoners. Kernachtig Wijchen heeft erop aangedrongen eerst te evalueren.

Mevrouw Dauphin erkent dat wanneer het aan D66 had gelegen er geen gedragscode was geweest. De fractie heeft echter herhaaldelijk aangedrongen op een evaluatie en die komt er dankzij een motie van D66.

De heer Van Bronkhorst wijst erop dat een evaluatie in 2019 al was afgesproken. D66 wilde in januari 2019 het project afronden zonder de betrokken inwoners te horen.

Mevrouw Dauphin vindt het jammer dat de waarheid geweld aan gedaan wordt en D66 wordt weggezet als een niet democratische partij. Ook D66 heeft een achterban waar het zich sterk voor maakt.

De heer Van Bronkhorst constateert dat de VVD met name scherp inzet op de controle van Rondom Wijchen en constateert dat de VVD vertrouwen mist in de aanpak. Kernachtig Wijchen vindt het niet goed te controleren op bonnetjesniveau.

De heer Boumans stelt dat het gaat om € 2,8 miljoen, een groot bedrag waar de VVD zich zorgen om maakt. Het is niet juist dat de VVD bonnetjes wil controleren.

De heer Van Bronkhorst heeft ook zijn zorg geuit, maar het controleren van dit soort bedragen op factuurniveau gaat hem te ver.

De heer Boumans wijst erop dat het om 80 organisaties gaat. Het is redelijk simpel om een exceloverzicht te maken, waaruit af te lezen is waar de problemen zitten.

De heer Van Bronkhorst wil op hoofdlijnen controleren.

De heer Boumans constateert dat de fractie van Kernachtig Wijchen zich door mist laat inkapselen. De hoofdlijnen laten niet zien waar daadwerkelijk het probleem zit. Hij heeft er vertrouwen in dat de wethouder in september met een verhaal komt waarin zichtbaar is waar de zere plek zat en wat hieraan gedaan kan worden.

De heer Van Bronkhorst merkt op dat Sociaal Wijchen van mening is dat sterke keuzes gemaakt moeten worden. Ook de wethouder spreekt over stevige maatregelen. Sociaal Wijchen kiest altijd voor zorg, niet voor stenen. Er moet echter jaarlijks €2-3 miljoen worden bijgelegd op de zorg. Dit kan niet worden behaald door het hanteren van de kaasschaaf. Indien gekozen moet worden, is Sociaal Wijchen dan bereid het zwembad te sluiten, de bibliotheek te sluiten of het wegenonderhoud naar nul te zetten?

De heer De Kievit heeft geen voorstel gedaan, maar dit in overweging gegeven. Indien de gemeente met een aantal projecten aan de slag wil, moet men zich afvragen of hier wel geld voor is. Hij kan niet in de toekomst kijken en wacht af waar het college bij de begroting mee komt.

De heer Van Bronkhorst beluistert dat het CDA een karikatuur maakt van het beleid bij NEC en de gemeente Wijchen. Kernachtig Wijchen vindt Wijchen een prachtige gemeente met een hoog voorzieningenniveau waar het goed toeven is.

De heer Derksen vraagt of de heer Van Bronkhors geen enkele parallel ziet, bv. het afzakken in allerlei lijstjes, het uithollen van de financiële middelen en het niet sluitend krijgen van de begroting.

De heer Van Bronkhorst ziet dit absoluut niet. Wijchen staat nog ver boven aan in het lastenniveau in de regio Nijmegen en Maas en Waal. De gaten die gedicht moeten worden zijn het gevolg van rijksbeleid en de gemeente heeft er geen invloed op omdat sprake is van een groeiende zorgvraag en de middelen vanuit Den Haag achterblijven.

Het gaat de heer Derksen om het feit dat Wijchen naar plaats 68 is gezakt, dit scheelt 20 plaatsen. Maakt Kernachtig Wijchen zich geen zorgen over deze trend?

De heer Van Bronkhorst heeft in eerste termijn ook zijn zorg uitgesproken over de toekomst, maar vindt dat de gemeente niet geheel zelf debet is aan de oorzaak. Door het CDA wordt aangegeven dat de inhuur van extern personeel tot hogere kosten heeft geleid. De CDA-fractie is koploper waar het gaat om het indienen van moties die om een onderzoek vragen, die allemaal geld kosten en dient eerst bij zich zelf te raden te gaan wat er gebeurt wanneer keer op keer om onderzoeken gevraagd wordt.

De heer Derksen heeft de kosten voor inhuur genoemd met betrekking tot de tonnen die bijgelegd moeten worden bij de werkorganisatie. Op de onderzoeken die in de moties gevraagd worden komt hij in tweede termijn terug. Deze hoeven geen geld te kosten.

Hij vindt dat te makkelijk geoordeeld wordt over de democratie, wanneer de tweede partij in Wijchen geen voorstellen meer mag indienen.

De heer Van Bronkhorst geeft aan dat hij ook verwijst naar moties van het afgelopen jaar. Het siert het CDA uiteraard dat zij zich inzet om stukken aan te passen, maar het geeft druk op de financiën door de onderzoeken die daaruit voortvloeien.

Naar aanleiding van de moties merkt hij op dat motie 1, het terugdringen van de reserves, al wordt gedaan. Hij doet de suggestie om als raad zelf de nota reserves en voorzieningen te bekijken en niet de organisatie hiermee te belasten. De raad heeft immers op voorstel van het college alle reserves geaccordeerd.

De motie inzake ledverlichting is overbodig. De fractie van Kernachtig Wijchen zal niet instemmen met alle moties inzake bestaand beleid dat al is opgenomen in het coalitieakkoord, een overheidstaak is of de status overbodig heeft gekregen.

Motie 2 past in de duurzaamheidsambities. De motie is overbodig en de fractie zal hiermee niet instemmen.

De uitbreiding van de fietsroutes is in het coalitieakkoord opgenomen. Het college heeft geen extra prikkel nodig omdat de nota toerisme eraan komt en fietsroutes hier onderdeel van zijn. Mevrouw Joose is van mening dat indien de landelijk overheid hiervoor een subsidie beschikbaar stelt de gemeente hier op moet inspringen.

De heer Van Bronkhorst neemt aan dat de brief ook naar het gemeentekantoor is gestuurd en de portefeuillehouder niet wacht op de behandeling van de perspectiefnota voordat hij actie onderneemt.

Mevrouw Joose meent dat zeker wanneer het gaat om het genereren van extra middelen via subsidie, het goed is dat vanuit de raad er een signaal ter ondersteuning wordt gegeven. Zij begrijpt niet waarom de motie wordt ontraden.

De heer Van Bronkhorst merkt op dat de uitbreiding van fietsroutes in het coalitieprogramma is opgenomen en hier zeker al 1,5 jaar aan wordt gewerkt. Er is zeker een reactie naar Den Haag gegaan.

De motie "groene daken" wordt ontraden. Er is sprake van subsidie die vanuit het Waterschap wordt gegenereerd en de taak ligt bij het Waterschap. Aan de andere kant geeft de wethouder dat het niet goed is een korting op de rioolbelasting te geven omdat dit in financiële zin consequenties heeft.

Mevrouw Hoogteijling wijst erop dat het dictum van de motie is aangepast. Er is maar 1 bullet overgebleven waarin gevraagd wordt de voordelen in de lopende campagne onder de aandacht te brengen.

De heer Van Bronkhorst vindt dit nog meer een reden niet mee te gaan. Het onder de aandacht brengen gebeurt al.

Mevrouw Hoogteijling wijst erop dat al een campagne loopt; een nieuwe maatregel voor Wijchen zou hier prima in passen. Benoemd zou kunnen worden dat mensen gebruik kunnen maken van een subsidie.

De heer Van Bronkhorst vindt motie 5, toegankelijkheid overleg gemeenschappelijke regelingen sympathiek. De motie wordt ontraden. De fractie denkt dat het weinig effect zal hebben om de vergadering digitaal toegankelijk te maken.

De heer Derksen wijst erop dat in de regio Rivierenland alle gemeenteraden de motie hebben aangenomen. Er wordt vergaderd bij gemeenten die al over de audiovisuele middelen beschikken. Er is geen extra investering nodig.

De heer Van Bronkhorst kan dit niet uit de motie opmaken. Wanneer de gemeente de middelen niet heeft om de eigen raadsvergadering uit te zenden, is het raar om te vragen de AB-vergadering van de gemeenschappelijke regelingen uit te zenden via streaming. Hij vraagt zich af hoeveel mensen hier naar zullen kijken.

De heer Derksen vraagt of het een suggestie is in het dictum op te nemen dat er geen extra investering nodig is.

De heer Van Bronkhorst denkt dat het doel voorbij geschoten wordt. Hij is voorstander om de toegankelijkheid van de gemeenschappelijke regelingen groter te maken, maar niet door middel van het digitaal volgen van de vergaderingen op donderdagmiddag.

Bij motie 6, verlaging OZB voor sportverenigingen is het dictum gewijzigd. De regelgeving is nog niet helder. Zodra deze wel bekend is, wordt dit bij de begroting betrokken. Hij staat positief hier tegenover maar ziet niet de meerwaarde om dit via een motie nog een keer bij het college neer te leggen. Wanneer de regelgeving helder is, wordt dit door het college overgenomen. Mevrouw Hoogteijling wijst erop dat de wet aangepast moet worden. Het college heeft positief gereageerd, maar het is nog niet in het coalitieakkoord opgenomen. Er is dan echt een raadsbesluit nodig.

De heer Van Bronkhorst heeft begrepen dat het college doende is met een aantal aanpassingen en van inkomsten en uitgaven. Hij stelt voor bij de begroting met een amendement te komen wanneer ook de financiële gevolgen in beeld zijn.

De motie voor onderzoek naar de wandelpaden is ook sympathiek, maar overbodig. Vorig jaar is bij de begroting een motie van de VVD aangenomen betreffende klompenpaden, struinpaden en wandelpaden. Hij wil de uitvoering van deze motie afwachten.

De heer Peters Sengers vraagt waarom Kernachtig Wijchen de motie niet steunt; ziet de fractie de kansen voor toerisme niet?

De voorzitter wijst erop dat de vraag al is beantwoord.

De heer Peters Sengers vraagt of in beeld is hoeveel het zou kosten. De wethouder wijst het af vanwege de verwachten kosten. De fractie vraagt een onderzoek en denkt dat veel mogelijk is in de uitvoering.

De heer Van Bronkhorst heeft al aangegeven dat het CDA de koploper is in het aanvragen van onderzoeken. Ook nu weer terwijl er al een motie is aangenomen van de VVD. De motie is overbodig.

In de motie inzake Watertappunten is het dictum aangepast. De voorwaarde is dat de scholen de subsidie aanvragen. Waarschijnlijk is de vraag groter dan de subsidiepot. Er wordt mogelijk gelooft en er is geen sprake van een keiharde subsidie. De school moet op zoek naar cofinanciering. Hij ziet de rol van de gemeente niet.

Mevrouw Hoogteijling wijst erop dat de wethouder positief heeft gereageerd op de motie. Het is niet opgenomen in het coalitieakkoord en de maatregelen worden nog niet uitgevoerd; 75% van de kosten worden door het rijk betaald.

Deze garantie is er niet, aldus de heer Van Bronkhorst. De scholen moeten de aanvraag doen en indien zij niet worden uitgeloot moeten zij het volledige bedrag betalen.

Mevrouw Hoogteijling vraagt hoe de fractie staat tegenover watertappunten.

De heer Van Bronkhorst is geen voorstander van tappunten op schoolpleinen omdat alle scholen een aansluiting hebben op de waterleiding. De kinderen kunnen binnen water halen. Indien het zou gaan om schoolpleinen die 's avonds worden gebruikt, zou hetzelfde gelden voor alle andere openbare sport- en speelgelegenheden.

Mevrouw Hoogteijling wijst erop dat het rijk bereid is 75% van de kosten te dragen.

Dit geldt alleen wanneer de school wordt uitgeloot. De heer Van Bronkhorst merkt met betrekking tot motie 9, internet als basisvoorziening voor huurders in maatschappelijk vastgoed op, dat Kernachtig Wijchen de wethouder steunt. Hierin zijn de verhuurders in lead. Er zijn heldere afspraken gemaakt. D66 spreekt van een nutsvoorziening. Alle wijkgebouwen etc. hebben een aansluiting voor glasvezel.

Mevrouw Dauphin stelt dat het niet gaat om de aansluiting, maar om het benodigde abonnement. De situatie ontstaat dat andere huurders zelf een aansluiting regelen en hierop een abonnement nemen, terwijl één abonnement onbeperkt gebruik kan worden door alle huurders.

Het is dan nog geen taak van de gemeente, maar van de verhuurder, aldus de heer Van Bronkhorst.

Mevrouw Dauphin merkt op dat de verhuurder een partij is die subsidie van de gemeente ontvangen en de gemeente uiteindelijk toch de kosten betaalt.

De heer Van Bronkhorst stelt dat motie 10 overbodig is. De wethouder heeft aangegeven dat altijd de tolkentelefoon beschikbaar is en ook een fysieke tolk mogelijk is.

Mevrouw Wittenberg informeert hoe de heer Van Bronkhorst denkt over het argument dat het niet zo zou zijn. Er is dan een mogelijkheid de dienstverlening te verbeteren.

De heer Van Bronkhorst neemt aan dat mevrouw Wittenberg dezelfde wethouder heeft gehoord. Het zou vreemd zijn indien de raad zou twifelen aan de woorden van de wethouder. Kernachtig Wijchen steunt de motie niet.

Mevrouw Wittenberg wijst op de e-mails die zij heeft overlegd.

De heer Van Bronkhorst krijgt ook e-mails van mensen die hun zorg uitspreken en tegen problemen aan lopen in de dienstverlening. Hij gaat dan met deze mensen naar de ambtenaren om het op te lossen en doet dit niet via een motie.

Mevrouw Wittenberg heeft navraag gedaan bij de ambtenaren en vluchtelingenwerk Wijchen.

De heer Van Bronkhorst is van mening dat het ambtelijk apparaat en vluchtelingenwerk dan in gesprek zouden moeten gaan met de wethouder.

Ten aanzien van de motie voor het vernoemen van straatnamen naar belangrijke onbekende vrouwen in de geschiedenis, stelt hij dat dit niet alleen voor vrouwen zou moeten gelden. Dit zou positieve discriminatie zijn. De motie lijkt een reactie te zijn op de situatie in Amsterdam die nu lokaal wordt aangepakt.

Mevrouw Dauphin heeft dit zelf bedacht. Zij vraagt zich af wat erop tegen is om een wijk te hebben met alleen vrouwennamen.

De heer Van Bronkhorst wil geen onderscheid maken tussen mannen en vrouwen. Er zijn ook mannen die een straatnaam verdienen.

Mevrouw Dauphin wijst erop dat er ook een wijk is met alleen namen van mannen. De vrouwen zijn nu aan de beurt.

De fractie van Kernachtig Wijchen zal de motie niet steunen, aldus de heer Van Bronkhorst.

De heer Van Bronkhorst geeft nog geen reactie op motie 4, bevorderen duurzame groene dan-ken.

CDA

De heer Derksen stelt dat duidelijk mag zijn dat ook hij geen voorstander is van het geel-zwart model. Door de wethouder wordt gesteld dat Wijchen in de subtop speelt. Hij is het daarmee niet eens. Er wordt verwezen naar lage kosten, weinig schulden, maar waar het gaat om lage lasten, zakt Wijchen op de lijst in de regio. De algemene reserve zit onder de grens.

Door de wethouder wordt aangegeven dat keuzes gemaakt moeten worden en er geen taboes zijn. Hij is benieuwd waar het college mee komt. Het is te makkelijk dat aangegeven wordt dat sprake is van eenzijdig beleid vanuit het rijk. Hij verbaast zich erover dat de werkorganisatie niet wordt aangehaald; het feit dat ondanks de hoogconjunctuur er nog steeds 175 mensen naar werk zoeken; het feit dat de gemeente de grondexploitaties niet rond krijgt en er vaak geld bij de gemeenschappelijke regelingen moet. Dit heeft niet met het rijk te maken. Het zou vreemd zijn indien Wijchen alleen door het rijk de boel niet op orde zou kunnen krijgen.

De heer Derksen vond de reactie van wethouder Derks op het betoog van mevrouw Wittenberg niet gepast.

De heer Gatzen merkt op dat dit in de schorsing aan de orde is geweest en hij toen heeft gezegd dat dit een reactie was op de eerste termijn waarin vergelijkbare bewoordingen werden gebruikt en de heer Derks hieraan refereerde. Hij wil dit niet als ongepast neerzetten.

De heer Derksen vindt het een punt dat in het presidium terug zou moeten komen. Hij wil dit als collega raadslid toch benoemen.

Hij is positief over het feit dat delen van de motie gesteund worden. Geprobeerd is de motie zodanig aan te passen dat ook het college hier positief tegenover zou staan en meerdere fracties dit ook zouden kunnen steunen. Hij vraagt het college hier in tweede instantie nog op te reageren.

Naar aanleiding van het betoog van de PvdA, vraagt hij zich af of het om hetzelfde stuk gaat. In het betoog heeft hij het scherp aanzetten van dingen die minder goed gaan gemist. In reactie op het betoog van D66 wordt gesproken over "het komt wel goed schatje". Hij begrijpt niet dat D66 de aanwezige trends onder die noemer schaart en hoopt dat zij in tweede termijn nog ingaan op de betogen van VVD en CDA.

De heer Gatzen constateert dat het CDA vindt dat de PvdA en D66 het te licht opvatten. In de tussentijd komt deze fractie met nieuwe voorstellen voor nieuwe onderzoeken, nieuwe middelen en nieuwe uitzettingen van beleid. Hij hoort vanuit het CDA geen voorstellen hoe de donkere wolken om te buigen. Heeft het CDA een voorstel dat daadwerkelijk de gemeentelijke financiën zal veranderen?

De heer Derksen hoeft er niet aan te herinneren dat het CDA al vaker aangereikt heeft wat de financiële trend is en vaak is weggezet alsof er niets aan de hand is. Nu hoort hij voor het eerst ook bij Wijchen Lokaal, de VVD en Sociaal Wijchen dat de trend wel degelijk klopt. Hij heeft hier vaker op gewezen bv. bij het voorstel voor de verbouwing van het kasteel en gevraagd of hier de financiële middelen wel voor aanwezig waren. Er kwam destijds geen duidelijk antwoord.

De heer Van Bronkhorst begrijpt dat de fractie aangeeft de afgelopen jaren gewaarschuwd te hebben voor financiële situatie. Toch blijft het CDA komen met voorstellen die geld kosten en niet tot een oplossing leiden. Hij dringt erop aan dat het CDA met voorstellen komt en niet alleen roept dat het niet goed gaat.

De heer Derksen neemt dit voor kennisgeving aan. Naar aanleiding van D66 erkent hij dat de raad niet wil praten over betaald parkeren, hoogbouw en herindeling.

Het betoog van de VVD heeft de fractie goed ontvangen. Het is duidelijk waar de pijn zit en waar de kansen liggen. De kern is inderdaad het tekort van € 2,8 miljoen op de zorg.

Dat is de voornaamste reden, maar zeker niet de enige reden. Opvallend is de kritiek op de elektrische auto, de sportcontainer en het fruit. Hij denkt niet dat elke coalitiepartner dit in goede orde heeft ontvangen. Door de VVD wordt cameratoezicht als goed benoemd. Dit vindt het CDA ook en heeft hier samen met de VVD een voorstel voor ingediend.

Het overschot op de post veiligheid blijkt € 60-70.000 te zijn. Wat vindt de VVD hiervan dat zo'n post niet volledig benut is? Er had een extra BOA 1,5 fte ingezet kunnen worden of een flik aantal camera's. Hij vraagt de VVD hierop in de tweede termijn te willen reageren.

Het betoog van Wijchen Lokaal is helder en zet uiteen waar problemen zitten.

Sociaal Wijchen spreekt over window-dressing. Er is € 3 miljoen overgehouden maar dit komt omdat een greep uit de reserves is gedaan. Window-dressing leidt ertoe dat de ene week een bericht in de Wegwijs staat dat er € 3 miljoen over is gehouden en dat de andere week een noodoproep is verschijnt over de kosten van de zorg en de financiële positie van de gemeente. Er is echter alleen € 3 miljoen over omdat er € 7 miljoen van de spaarrekening is gehaald. Eigenlijk in de min.

Door Kernachtig Wijchen wordt het stokpaardje "Den Haag" uit de kast gehaald. Dit vindt hij te gemakkelijk. Er zit inderdaad fluctuatie in het geld, maar ook wanneer dit stabiel was gebleven was men niet positief uitgekomen zonder een greep in de reserves te doen.

De heer Van Bronkhorst wijst erop dat juist BUIG en de zorg rijkstaken zijn, maar hiervoor onvoldoende middelen vanuit het rijk worden verkregen. Wanneer elk jaar € 2 miljoen extra verkregen zou worden van het rijk, was de gemeente uit de zorgen.

De heer Derksen wil de focus niet alleen leggen op de inkomsten vanuit het rijk. Het gaat ook om de uitgaven. Er moeten 725 mensen nog aan het werk en de bijstand is al heel lang stabiel terwijl de economie flink is gegroeid. Hoe kijkt Kernachtig Wijchen hier tegen aan? Wanneer Wijchen de bijstand op een ander niveau hadden kunnen krijgen in hoogconjunctuur, was er geen gat geweest.

De heer Van Bronkhorst is van mening dat het aantal uitkeringsgerechtigden zakt, maar er aan de andere kant sprake is van de instroom van mensen, bv. statushouders. Hier dient ook naar gekeken te worden. Aan de ene kant wordt de kraan dichtgedraaid en aan de andere kant staat deze open.

De heer Derksen constateert dat de heer Van Bronkhorst zegt dat het eigenlijk gelijk blijft de instroom en uitstroom per saldo gelijk blijft. Hij vraagt een reactie van de wethouder.

Naar aanleiding van de opmerkingen omtrent de kleine aanbieders, meer toepassen, goedkopere zorg etc., vindt hij het jammer dat mevrouw Van Haren niet aanwezig is. Hij verwijst naar

een door haar ingediende, aangenomen, motie. De fractie juicht het toe hier meer naar te kijken.

Met betrekking tot de motie inzake toegankelijkheid van de gemeenschappelijke regeling is aangegeven dat het de bedoeling is om dit te agenderen en er in de regiogemeenten zijn waar vergaderd kan worden en de audiovisuele middelen gebruikt worden die al aanwezig zijn.

De heer De Kievit vindt dit een aardig plan, maar vraagt zich af hoeveel mensen de vergaderingen zullen volgen. Ook onze vergadering wordt door maar een paar mensen gevolgd.

De heer Derksen noemt als voorbeeld de AB-vergadering van DVO DRAN. Deze had de fractie graag willen bijwonen, maar deze vindt midden op de dag plaats. De fractie kan dan niet aanwezig zijn.

De heer De Kievit vraagt zich af of dit werkelijk interessant zou zijn en of het niet voldoende is het verslag te lezen.

De heer Derksen is blij dat de heer De Kievit niet gaat over de manier waarop het CDA de Gemeenschappelijke Regelingen wil controleren. Ook bij de vergadering van het GGZ bleek hetzelfde aan de hand. Er wordt in de motie een relatief gemakkelijke oplossing geboden. Hier wil men niet op ingaan. Waar heeft men dan de mond van vol. Het verslag is voor hem niet voldoende. Dit staat ook in de motie.

De heer Peters Sengers gaat nader in op de motie inzake de internetverbinding bij de dorpshuizen. De fractie is van mening dat de nutsvoorzieningen gas, water licht en internet gewoon voor rekening van huurder komen. Op korte termijn komt 5G beschikbaar en dit betekent dat op een veel eenvoudigere manier de toegang tot het internet voor iedereen mogelijk is. Daarnaast is er een ander praktisch punt omdat indien de gemeente als contractant optreedt, die allerlei beheersproblemen oplevert. De gemeente dient dan ook storings etc. op te lossen. Hij verwacht dat de opbrengsten door gezamenlijk inkopen niet opwegen tegen de extra uitgaven.

Mevrouw Dauphin wijst erop dat de huurder niet hoeft te betalen voor gas, water en licht maar dit in de huurprijs is verdisconteerd. De gemeente is hier ook contractant. Zij is van mening dat internet een nutsvoorziening is en ook als zodanig behandeld moet worden.

De heer Peters Sengers stelt dat het CDA hier over van mening verschilt. Hij denkt dat de kosten voor de uitvoering hoger zijn dan de baten die het oplevert.

Mevrouw Joosse gaat nader in op motie 11, vernoemen van stratennamen. Het CDA zit in een moeilijk pakket omdat de fractie bestaat uit 2 mannen en 2 vrouwen. Duidelijk is dat het college uit mannen bestaat en er niets in ziet. Zij stelt voor de suggestie van wethouder Loermans mee te nemen. Er zijn vast inspirerende Wijchense vrouwen. Zij verwijst naar het collegeakkoord "iedereen doet mee" en stelt voor inwoners op te roepen om met ideeën te komen. De CDA steunt de motie omdat in het verleden en ook in de tegenwoordige tijd vrouwen nog vaak een ondergeschikte rol hebben. Ook in de geschiedschrijving komen vrouwen niet voor. Het is goed ruimte te maken voor belangrijke vrouwen die in Wijchen een rol hebben gespeeld.

Naar aanleiding van de motie over het regionale fietsplan, heeft de wethouder aangegeven hiermee bezig te zijn en dat de motie daarom overbodig is. De subsidiemogelijkheden worden al onderzocht en daarom zou dit niet door de gemeente zelf gedaan moeten worden. Dit is niet wat de fractie bedoeld heeft. De bedoeling is in regionaal verband zaken op te pakken en aan de bal te blijven richting subsidieverstrekkers. Iedere € 0,60 die uitgegeven wordt aan routes kan door de overheid verhoogd worden tot € 1,00. Zij begrijpt niet dat het college dit afraadt. Wanneer gratis geld verkregen kan worden, dan moet dit vooral gedaan worden. Ook hier kunnen inwoners weer een grote rol spelen. Zij wijst erop dat er in Batenburg mensen zijn met ideeën over hoe de fietsroute op een goedkope manier gerealiseerd kan worden en zou toch graag uitvoering aan de motie willen geven.

Mevrouw Hoogteijling merkt naar aanleiding van de motie "tolken statushouders" op, dat door de wethouder duidelijk is gereageerd. Dit is voor het CDA aanleiding de motie niet te steunen.

De heer Peters Sengers vindt de motie voor ledverlichting sympathiek. In de reserves en voorzieningen is € 1,2 miljoen als voorziening is opgenomen voor openbare verlichting. Hij kan niet overzien wat precies de aanpak in het kader van vervanging is. Naar zijn idee worden alle nieuwe projecten voorzien van led. Of de 20% nu nog actueel is, weet hij niet. Onderzoek is op

zich goed maar nu niet noodzakelijk. Het wordt meegenomen in het energieplan. Er is geen noodzaak de motie te ondersteunen.

De heer Krale merkt op dat nu een minimaal onderzoek wordt voorgesteld om een mogelijke besparing te realiseren. Nu is het CDA hierop tegen?

De heer Peters Sengers heeft de wethouder gehoord en gaat ervan uit dat vervangingstrajecten goed in beeld zijn. Indien bespaard kan worden door dit naar voren te trekken, is dit prima. Hij gaat ervan uit dat de vervanging voldoende in beeld is en een extra onderzoek niet nodig is.

De heer Krale constateert dat het CDA alle moties ook weer aan het intrekken is omdat zij al aan de orde zijn bij het college. Het is een beetje tegenstrijdig.

De heer Peters Sengers vindt het voorstel van de VVD over het terugdringen van de reserves een goed voorstel. De motie is aangepast, waardoor de oproep eigenlijk overbodig is geworden. In de financiële verordening artikel 11 is al opgenomen hoe met reserves en voorzieningen wordt omgegaan. Dit roept ook op de beleidsnota reserves en voorzieningen die door raad is vastgelegd te heroverwegen. Wanneer alleen informatie gevraagd wordt over de hoogte en het doel van de reserves, is hier in al voorzien.

De heer Boumans stelt dat het de bedoeling is te kijken of de 60 vermelde reserve echt nodig zijn en of het niet mogelijk is hier met een stofkam door heen te gaan waardoor het aantal verminderd kan worden. Dit zou de begroting overzichtelijker maken en de flexibiliteit van het financiële beheer van gemeente vergroten.

De heer Peters Sengers begrijpt het antwoord. Eind 2019 is het aantal bestemmingsreserves 24. Een aantal hiervan staat op nul. Als ook de egalisatie- en afschrijvingsreserves hierbij betrokken worden, dan wordt het paard achter de wagen gespannen. Deze verplichtingen, lasten komen het volgend jaar weer terug.

De heer Boumans heeft in zijn betoog een aantal reserves genoemd, zoals communicatieplan, buurtbus, landschapsonwikkelingsplan. Hij wil nu niet een voor een alle reserves doorspreken.

De heer Peters Sengers vindt de voorbeelden nogal voorbarig. Hij wijst erop dat de raad in het verleden eigen vermogen heeft bestempeld voor toekomstige investeringen, de bestemmingsreserves. Aan dit beleid is geen uitvoering gegeven. Hij stelt voor aan het college te vragen hoe dit komt. Zijn wel de juiste besluiten genomen en waarom is dit niet uitgevoerd.

De heer Boumans denkt dat dit natuurlijk wordt meegenomen. Indien een bestemmingsreserve, afschrijvingsreserve of egalisatie niet meer het oorspronkelijke doel vervult, is het goed dit te her evalueren en te kijken waarom op bepaalde reserves geen activiteiten meer plaatsvinden. En te bekijken of deze reserves nog gehandhaafd moeten worden.

De heer Peters Sengers is van mening dat aan het college gevraagd moet worden waarom dit niet is uitgevoerd. In het dictum wordt informatie gevraagd over hoogte en doelen van de reserves. Het is beter te vragen of het beleid ten aanzien van eerder gemaakte keuzes heroverwogen moet worden.

Sociaal Wijchen

De heer De Kievit is fan van Feijenoord en wil zich niet mengen in de discussie tussen NEC en de gemeente Wijchen.

In de Wegwijs van twee weken geleden heeft wethouder Gerrits een mooi interview gegeven. Er was ruim € 3 miljoen over. Vanavond hoort de heer De Kievit een ander verhaal en spreekt de wethouder over bezuinigingsmaatregelen. Dit kan hij niet met elkaar rijmen.

Naar aanleiding van de moties merkt hij het volgende op.

Er komt een evaluatie over het aantal reserves waaruit blijkt of het noodzakelijk is reserves wel of niet aan te houden. Een goede onderbouwing is naar zijn mening nodig.

Aan de motie versneld aan de ledverlichting wordt al gewerkt.

Ten aanzien van de motie fietsroutes, vraagt hij zich af of dit echt een taak van de gemeente is. Hij is benieuwd naar de mening van de andere fracties.

In reactie op de motie bevorderen groene daken, merkt hij op dat dit niet alleen met groenen daken of met een korting op de rioolheffing zou moeten gebeuren.

De voorzitter wijst erop dat het dictum is aangepast en twee bullets zijn geschrapt.

De heer De Kievit vraagt zich af of het iet interessanter is dit te doen met de duurzaamheidslening. Het zou logisch zijn als dit hierin zou zitten.

Mevrouw Hoogteijling wil het simpel houden. Het enige wat zij wil is dat er in de campagne aandacht besteed wordt aan groene daken, meer niet.

De heer De Kievit begrijpt dat mevrouw Hoogteijling het simpel wil houden en vraagt waarom niet de eenvoudige weg gezocht wordt via de duurzaamheidslening. Hij is niet overtuigd.

De heer Gatzen wijst erop dat niet iedereen een lening nodig heeft om duurzaamheidsmaatregelen te treffen.

De heer De Kievit meent dat er dan ook geen aanmoediging nodig is via de afvalstoffenheffing.

Mevrouw Dauphin wijst erop dat dit al kan via de duurzaamheidslening. Zij begrijpt niet dat men tegen de motie kan zijn. Het is prima dat uitgebaat wordt dat mensen die goed gaan gebruiken?

Mevrouw Hoogteijling wil iets simpels. Zij wil in de campagne ondersteuning voor groene daken, meer niet.

De heer De Kievit begrijpt dat dit al in de duurzaamheidslening mogelijk is. Hij gaat niet nader in op de motie toegankelijkheid voor Gemeenschappelijke Regelingen. Hierover is voldoende gezegd.

De heer Derksen vraagt of de heer De Kievit een idee heeft hoeveel % van de begroting naar gemeenschappelijke regelingen gaat.

De heer De Kievit merkt op dat slechts 300.000 mensen van de 17 miljoen Nederlanders naar het vragenhalfuurtje kijken van de tweede kamer.

Dit zijn er best veel, aldus mevrouw Dauphin.

De heer Boumans berekent dat dit ongeveer 2% van de Nederlandse bevolking is. Op de Wijchense schaal zijn dit 800 Wijchenaren, een redelijk aantal.

In theorie is dit juist, aldus de heer De Kievit. Naar aanleiding van motie 6, verlaging OZB wijkcentra merkt hij op dat indien de wijkcentra minder OZB moeten betalen, dit tot gevolg heeft dat de gemeente de subsidie zal verlagen. Hier zouden zij niets mee opschieten.

Mevrouw Hoogteijling vraagt waar deze aanname op is gebaseerd. De motie gaat hier iet over.

De heer De Kievit stelt dat de motie gaat over het verlagen van de OZB voor dorpscentra. Wanneer zij minder kosten hebben voor de OZB, verlaagt de gemeente de subsidie. Dit is de gebruikelijke gang van zaken.

Mevrouw Hoogteijling zou het fijn vinden indien het college hierop zou kunnen reageren.

De heer De Kievit gaat in op motie 7. Hij betwijfelt of het onderzoek naar de wandelpaden een taak van de gemeente is. Dit kunnen de wandelverenigingen goed zelf doen. Er is sprake van een terugtrekkende overheid en uitgegaan wordt van de kracht van de samenleving. Het zou fantastisch zijn wanneer de wandelverenigingen dit zelf doen. Indien hiervoor een bijdrage van de gemeente nodig is, kunnen zij bij de gemeente aan kloppen.

De heer Peters Sengers wijst erop dat in de motie opgenomen is dat participatie wordt gezocht en uitgegaan wordt van de kracht van de regio, om samen met belanghebbende burgers en partijen de knelpunten op te lossen.

De heer De Kievit wil dit aan hen overlaten.

Motie 8, steun aan watertappunten is een goed idee. Het zou fantastisch zijn wanneer kinderen geen plastic flesjes meer naar school zouden nemen Dit scheelt veel afval. De fractie staat positief tegenover de motie.

In reactie op motie 9, internet als basisvoorziening, merkt hij op dat de huurders dit zelf kunnen regelen.

Mevrouw Dauphin is het hiermee niet eens. Wanneer een huurder een internetverbinding wil, moeten zij nu zelf een aansluiting aan laten leggen. Het zou logischer zijn om net als voor gas, water en licht één voorziening voor het hele pand te hebben. Dit zou men optioneel kunnen aanbieden. Nu worden allerlei dubbele verbindingen gemaakt.

De heer De Kievit wacht het betoog van D66 af.

Naar aanleiding van motie 10, efficiëntie en kwaliteit dienstverlening statushouders, tolk, merkt hij op dat bij actief is als budgetcoach bij Vluchtelingenwerk. Zodra het gaat over financiën, 1e aanmaning, 2^e aanmaning, uithuiszetting, kennen zij de begrippen niet en is een tolk nodig. Het is goed dit voortaan te doen. Het is ongelooflijk dat mensen in de problemen komen omdat zij de Nederlandse taal en wetgeving niet begrijpen.

De heer De Kievit is positief ten aanzien van motie 11, het vernoemen van straatnamen naar belangrijke Nederlandse vrouwen. Hij zal de motie steunen.

Wijchen Lokaal

De heer Van Kuppeveld gaat niet nader in op de moties. Hij is van mening dat naar aanleiding van de beantwoording door het college en de adviezen ten aanzien van de moties, de fractie van Wijchen Lokaal zijn standpunten kan bepalen. Motie 1 en 2 komen in aanmerking voor een positief advies.

VVD

De heer Boumans dankt voor de beantwoording door het college. Er is een misverstand waar het gaat over subsidies. Vaak heeft een organisatie alleen recht op subsidie als zelf iets bijgelegd wordt. Dit betekent een uitzetting van de begroting. Een mogelijkheid is aan de subsidiegever duidelijk te maken dat het gaat om iets wat men van plan was uit te geven en mogelijk accepteert hij dit als de bijdrage van de gemeente. Elke motie die vraagt om een subsidie of onderzoek heeft twijfels bij de VVD. Vooruitlopen op het beleid is altijd gevaarlijk. De VVD kiest ervoor te wachten op concreet beleid en wil dit dan op zijn merites beoordelen. Door aantal collega's worden verwijten geuit naar Den Haag, alsof de mensen daar geen weet hebben wat in de gemeenten plaatsvindt. Veel Kamerleden zijn uit de gemeenteraden afkomstig en weten hoe het werkt.

De heer Gatzen stelt dat hiertegenover staat dat de VVD alleen kijkt naar wat in Wijchen fout gaat. Veel gemeenten komen sinds de veranderingen miljoenen tekort. Je kunt niet alleen lokaal kijken.

De heer Boumans heeft geprobeerd andere argumenten ook naar voren te brengen. Veel voorstellen die uit Den Haag komen, zijn besproken met wethouders en met de VNG en door hen geaccepteerd. Gezegd is dat hierdoor er beter zicht komt op de lokale omgeving. Dit waren argumenten om van Rijk naar gemeente te verschuiven.

De heer Van Bronkhorst is van mening dat indien er afspraken zijn gemaakt met het rijk, maar dan de schoen gaat wringen en deze achterhaald blijken te zijn, de gemeente de mogelijkheid moet hebben terug te komen naar het rijk, zeker wanneer het alle gemeenten in Nederland treft.

De heer Boumans erkent dat wanneer het niet goed gaat, teruggegaan moet worden naar het rijk. Het beeld ontstond dat er allemaal kwaad uit Den Haag kwam en sprake was van een jojo. Dit is niet de volledige waarheid

De heer Gatzen stelt dat daartegenover staat dat controle op bonnetjesniveau een ander beeld oproept. Het is van belang zaken te analyseren en dan te bespreken wat er moet gebeuren.

De heer Boumans is het hier mee eens. De wethouder heeft gezegd met een voorstel ten aanzien van Randonwijk te komen en hij wacht dit graag af.

Het CDA had een vraag omtrent het overschot bij de post veiligheid. Hij weet niet precies hoeveel dit is en waarom dit is overgebleven, maar zal hier zeker naar kijken.

De moties wil hij niet allemaal langslopen. In algemene zin heeft hij hierover al iets gezegd in het kader van subsidies en het vooruitlopen op beleid.

De motie van het CDA over duurzame groene daken zal de VVD steunen.

Bij de motie over inzet tolken had de VVD het indruk dat de wethouder aangaf dat dit al grotendeels gebeurt. Kennelijk zijn de ervaringen verschillend.

Ten aanzien van de motie Wandelpad Druten-Wijchen. Op 8 november 2018 is een motie aangenomen om naar wandelpaden te kijken in het kader van het toeristisch beleid. De VVD vraagt zich af wat de motie van het CDA toevoegt aan de motie die indertijd is aangenomen.

De heer Peters Sengers licht toe dat de combinatie met de gemeente Druten iets toevoegt waardoor gebruik gemaakt kan worden van de mogelijkheid om de bed & breakfast locaties met elkaar te verbinden. Dit is iets anders dan het rondje dat vorig jaar is voorgesteld. Het gaat om de mogelijkheid aan te haken op andere wandelpaden.

De heer Boumans vindt het jammer dat de motie die in november is aangenomen, wordt weggezet als rondjes wandelen.

In reactie op de motie vernoemen van straatnamen naar bekende Nederlandse vrouwen, stelt hij dat op zich het idee goed is. Hij had van D66 een meer gender neutrale motie verwacht. Volgens hem zijn de vrouwen al hard bezig de mannen in te halen.

De heer Van Bronkhorst merkt op dat niet gereageerd wordt op het voorstel m.b.t. tot het terugdringen van het aantal reserves.

De heer Boumans wijst erop dat het dictum is aangepast op suggestie van de wethouder. In die zin probeert de VVD tegemoet te komen aan hetgeen door de wethouder naar voren is gebracht. Doel en hoogte van de reserves worden geëvalueerd.

De heer Krale constateert dat het college twee moties positief adviseert. Dit zijn de twee moties van de VVD. De wethouder heeft niet aangegeven dat de led-motie overbodig was. Er wordt wel aan gewerkt en hij verwachtte geen grote besparing. Dit wil de VVD graag helder krijgen. Er is ook een verwijzing naar andere gemeenten opgenomen. Gekeken dient te worden in hoeverre er toch geld bespaard kan worden.

D66

Mevrouw Wittenberg merkt naar aanleiding van de beantwoording door wethouder Derks op dat zij hier een vervelend gevoel bij heeft gekregen, met name de opmerkingen over een beginnende fractievoorzitter en het advies dat werd meegegeven. Tijdens de schorsing heeft zij dit met hem besproken.

Wat de motie watertappunten betreft, verbaast zij zich over het antwoord van de wethouder, die aangaf al in overleg te zijn met het schoolbestuur. Twee weken geleden wist het bestuur nog van niets. Zij stonden hier ook echt achter. Ook hier is sprake van een subsidie ontvangende instelling. Zij denkt dat het van goede research getuigt indien de fractie grond zoek voor een motie en niet alleen bij zichzelf te rade gaat, maar ook bij de maatschappelijke organisaties die hierbij betrokken zijn. Het is goed dat het gesprek al heeft plaatsgevonden. Zij was hiervan niet op de hoogte en heeft een motie ingediend.

De motie over de tolken begint een welles - nietes spelletje te worden. Mevrouw Wittenberg heeft informatie opgehaald en naar aanleiding van een casus gekeken naar de procedure. De informatie was zodanig dat het geen toeval maar beleid was. De wethouder heeft dit blijkbaar ook nagevraagd en hier blijkt sprake van een verschil. Het wordt een lastige discussie.

De heer Gatzen vindt het moeilijk een besluit te nemen. De PvdA stond eerst achter de motie, maar het wordt er nu niet duidelijk op. Wellicht is het goed dat de wethouder de raad informeert ten aanzien van de procedure en hier later op teruggekomen wordt. Hij adviseert de fractie van D66 de motie in te trekken.

Mevrouw Wittenberg is het hiermee eens. Zij wil nadere informatie over de procedure, wie de tolk betaalt etc. Moet de statushouder zelf om een tolk vragen? Zij zou graag de hele procedure begrijpen en trekt de motie in.

Naar aanleiding van CDA constateert zij dat de heer Derksen zegt dat D66 lichtvoetig dacht over de Perspectiefnota. Haar woorden "Het komt wel goed schatje" waren bedoeld om aan te geven dat de fractie hoopt dat het goed komt, maar zich voor grote uitdagingen ziet staan. D66 zal absoluut nu geen oplossing geven voor de tekorten op jeugdzorg en WMO. Er kan een aantal kleine positieve maatregelen in de juiste richting genomen worden. D66 heeft in de afgelopen jaren zich heel hard gemaakt, ook in de verkiezingsperiode, voor de minder sexy onderwerpen zoals betaald parkeren, hoogbouw, herindeling etc. Iedere keer is gesteld dat gratis parkeren niet bestaat en de gebruiker moet betalen.

De heer Van Bronkhorst vindt betaald parkeren, hoogbouw en herindeling geen kleine onderwerpen.

Mevrouw Wittenberg bedoelde onderwerpen als watertappunten en de tolk waarmee kleine bewegingen kunnen worden gemaakt in de richting van het terugdringen van overgewicht en de gezondheid in Wijchen en de tolken waardoor de dienstverlening verbeterd kan worden.

Het zijn kleine stapjes in de goede richting, maar het is absoluut geen antwoord op de vragen waarmee de gemeente geconfronteerd wordt.

De heer Derksen wijst erop dat indien het om herindeling gaat, dit alleen meer geld zal kosten. Hij verwijst naar de extra kosten bij de werkorganisatie.

Mevrouw Wittenberg is van mening dat deze discussie op een ander moment gevoerd moet worden. Zij wil hier graag over van gedachten wisselen en denkt dat wel degelijk een kostenbesparing kan worden gerealiseerd.

D66 denkt niet lichtvoetig over de perspectiefnota. Zij beluistert dat het CDA, Sociaal Wijchen en de VVD nu echt kritisch inzetten en kan zich vinden de kritische noten van deze fracties.

De fractie van D66 zal de gewijzigde versie van de motie van de VVD inzake het terugdringen van de reserves steunen.

De motie over de toegankelijkheid van de gemeenschappelijke regelingen wordt zeker gesteund. Hiervoor heeft de fractie al meerdere keren moties ingediend. Zij wilde de afgelopen AB-vergadering van de MGR bijwonen, maar kon niet inloggen anders had zij meegekeken.

De heer De Kievit vindt het jammer dat mevrouw Wittenberg niet aanwezig kon zijn; zij had dan kunnen zien hoeveel mensen er op de publieke tribune aanwezig waren. Hij is niet overtuigd.

Ten aanzien van de motie van het CDA inzake de OZB wacht D66 de wetgeving af. Zij wil niet op de wetgeving vooruitlopen en heeft begrepen dat er ook nog twijfels zijn bij de minister en de VNG.

Mevrouw Hoogteijling wijst erop dat het dictum is aangepast.

Ook met het gewijzigd dictum steunt de fractie demotie niet en zijn er nog te weinig details om al een besluit te kunnen nemen, aldus mevrouw Wittenberg.

Mevrouw Dauphin licht twee moties toe die beiden budgetneutraal kunnen worden uitgevoerd. Als kleine oppositiepartij kun je nooit erop rekenen dat een motie het haalt, maar het kan ook een keer wel gebeuren. Democratie is een zaak van de meerderheid, maar er moet ook oog zijn voor de minderheid. Het zou goed zijn wanneer goed naar elkaar geluisterd wordt. De verschillen zijn vaak niet zo groot.

Zij erkent dat de motie voor de straatnamen een symbool is, maar dit huis hangt vol symbolen. De vlaggen in de raadzaal, het schilderij van de koning. Dit zou ook gedaan kunnen worden. Het is een mooi symbool en zou ook door de raad omarmd kunnen worden.

Op dit moment staan de vrouwenrechten weer onder druk. In Nederland bekende politici vragen zich af of vrouwen wel een betaalde baan zouden moeten hebben. Dan wel of dit de ondersteuning van de man en het gezin in de weg staat. In abortusklinieken kunnen vrouwen niet meer onbeschermd naar binnen. De VVD is klaar met de emancipatie, maar het is echt nog niet klaar. Soms is een symbool klein, maar kan het veel betekenis hebben. Natuurlijk is er ruimte voor Wijchense vrouwen, maar dan moeten zij wel een voorbeeldfunctie hebben gehad. Rolmodellen zijn belangrijk, je moet wel iets bijzonders hebben gedaan.

Door de wethouder wordt aangegeven dat internet een taak is van de verhuurder. Wanneer aangenomen wordt dat internet een basisvoorziening is, net als gas water en licht, dan zou dit op dezelfde wijze behandeld moeten worden.

De heer Gatzen wijst erop dat er verschil zit tussen elektriciteit waar je de stekker in het stopcontact stopt en internet, waar het complexer is en men te maken heeft met IP-adressen, beveiliging etc. Het is te makkelijk voorgesteld en er komt meer bij kijken.

Mevrouw Dauphin wijst erop dat in het kasteel alle bezoekers de wifi kunnen gebruiken. Zij is manager ICT.

De heer Gatzen blijft van mening dat het bij internet in publieke gebouwen ook kan gaan om bedrijfsnetwerken, gegevens. Er komt meer bij kijken.

Het gaat om het abonnement, niet om de router, aldus mevrouw Dauphin. Nu krijgen bepaalde bezoekers de wifi code niet omdat een van de huurders het internetabonnement heeft afgesloten. Het probleem zit niet in de aansluiting, maar in het abonnement. Het gaat om € 20 per maand. Dit kan verdisconteerd worden in de huurprijs. Hetzelfde geldt voor bezoekers die van het toilet gebruik maken. Het is op mogelijk om kostenneutraal deze faciliteit te bieden.

De heer Peters Sengers wijst erop dat indien de gemeente dit organiseert, er sprake is van contracten, onderhoud, storingen.

Mevrouw Dauphin licht toe dat het gaat om € 20 per maand. Dit kan verdisconteerd worden in de huurprijs net als voor gas, water en licht. Zij verwacht dat dit over enkele jaren stand beleid is.

Naar aanleiding van de motie van de VVD betreffende ledverlichting, heeft de wethouder aangegeven dat D66 enkele jaren gelden hetzelfde heeft gevraagd. Destijds was het antwoord dat dit aan de orde kwam wanneer de verlichting vervangen moest worden. Nu versnellen kost veel geld, maar het speelde enkele jaren geleden. Zij kan ermee leven dat dit onderzocht wordt. Het overgaan naar ledverlichting staat buiten kijf.

Zij heeft er moeite mee dat een onderzoek gevraagd wordt naar de uitbreiding van de fietsroutes. Er wordt iets gevraagd waarvoor geen dekking wordt gegeven. De fractie van het CDA dient ook te kijken waar het geld vandaan moet komen. Er is altijd sprake van cofinanciering. Mevrouw Josse stelt dat gevraagd wordt om onderzoek. De gemeente heeft deskundige ambtenaren die zaken aan elkaar kunnen verbinden. Zij vindt het niet aan de raad om te moeten uitzoeken waar dit uit betaald zou kunnen worden. De ambtenaren hebben de kennis om subsidie binnen te halen. De fiets kan grote oplossingen bieden in het mobiliteitsvraagstuk. Mevrouw Dauphin is van mening dat de uitkomst van het onderzoek kan zijn, dat subsidie mogelijk is maar de gemeente een bepaald bedrag moet bij betalen. Dan moet hiervoor aan de voorkant een dekking gezocht worden. Mevrouw Josse ziet ook mogelijkheden bij de provincie. Wellicht zijn er nog andere opties waardoor de uitgaven beperkt zullen zijn. Mevrouw Dauphin vindt het jammer dat de partij die roept dat het niet goed gaat, niet met een dekking komt en dit zo vrijblijvend doet. D66 zal de motie groene daken van harte steunen. Voor de motie wandelpaden geldt hetzelfde. Hiervoor zal een bedrag beschikbaar moeten komen. Zij denkt dat het goed in de toeristische visie kan worden meegenomen.

PvdA

De heer Gatzen is het op één punt vanavond toch eens met de heer Derksen en wel ten aanzien van de opmerkingen van de VVD over het fruit. Ten aanzien van de deelauto sluit hij aan bij de heer Boumans. Het is in wezen een poolauto voor de ambtenaren en wordt niet voor het oorspronkelijke doel ingezet.

De heer Derksen vraagt een toelichting.

De heer Gatzen licht toe dat een voorstel voor een pilot is aangenomen waarbij een auto op het station en één auto op het gemeentehuis beschikbaar zo komen. De pilot heeft het niet gehaald, maar er is een prima poolauto voor de ambtenaren.

De heer Derksen begrijpt dat de elektrische deelauto voor de inwoners, een poolauto voor ambtenaren is geworden.

Dit is juist, aldus de heer Gatzen. Met betrekking tot het fruit, merkt hij op dat bij de werkorganisatie sprake is van een hoog ziekteverzuim. De raad vindt dat dit omlaag moet, maar wil nu de preventiemaatregelen wegnemen. Hij wil niet te vroeg panikeren. Er zijn donkere wolken, maar het is te vroeg om met de kaasschaaf ten koste van de werknemers dit soort maatregelen te nemen.

De heer Derksen wijst erop dat het fruit wordt geserveerd in het huis van de gemeente, de werkorganisatie Druten-Wijchen. Hoe kijkt de PvdA aan tegen de tekorten die al op de werkorganisatie zijn ontstaan.

De heer Boumans stelt dat het fruit een voorbeeld was van de dingen waarover gesproken zou kunnen worden. Meer was het niet.

De heer Gatzen stelt dat de VVD het fruit noemt als kostenuitzetting. Het kan ook een voorbeeld zijn van beleid waarin kosten kunnen worden beheerst/voorkomen.

De vergelijking met NEC is een mooi verhaal, maar naar mening van de heer Gatzen niet van toepassing op de gemeente. Het bestuur van Wijchen kan niet vergeleken worden met NEC. Al jarenlang is een gedegen financieel beleid in voorbereiding. Door de CDA-fractie is enkele jaren geleden tegen de verhoging van de OZB gestemd. De wethouder waarschuwt al enkele jaren.

De heer Derksen wijst erop dat in 2016 sprake was van een begroting waarin voorspeld werd dat in 2020 de algemene reserve € 20 miljoen zou zijn. Dit is nu 9 miljoen, een verschil van € 11 miljoen. Het is niet vreemd dat het CDA hier toen anders over dacht dan nu.

De heer Gatzen is van mening dat de OZB niet in één lijn gezien mag worden met de algemene reserve, maar ook het voorzieningenniveau meegenomen moet worden. Al deze jaren heeft het CDA de begroting goedgekeurd.

De heer Derksen vraagt hoe de PvdA aankijkt tegen een daling van de algemene reserve in twee jaar tijd van € 11 miljoen.

De heer Gatzen stelt dat de begrotingen steeds door de raad zijn vastgesteld en er dit jaar sprake is van onvoorziene zaken m.b.t. Rondom Wijchen. Hij vindt het slecht dat de CDA-fractie Wijchen vergelijkt met NEC. Er is jarenlang een heel gedegen en betrouwbaar beleid gevoerd.

Er is gewaarschuwd dat het moeilijk zou worden, maar dat de goede dingen gedaan werken. Hiervan is hij nu ook overtuigd.

De heer Derksen vraagt of de heer Gatzen niet de financiële uitholling herkent zoals ook bij NEC heeft plaatsgevonden en de € 11 miljoen die uit de algemene reserve is gehaald

De heer Gatzen vindt dit een belachelijke vergelijking.

Naar aanleiding van wethouder Gerrits m.b.t. de duurzaamheidsmaatregelen en de OZV, dringt hij erop aan dat in het kader van de duurzaamheidsmaatregelen en de OZB nog een keer gekeken wordt naar de mogelijkheden. Het is niet de bedoeling de mensen te straffen met een hogere OZB wanneer zijn hun huis verduurzaamd hebben. Dit dient dan verder in beleid te worden vertaald.

De heer Derksen merkt op dat door het feit dat in 2020-2022 onder de kritische grens van de algemene reserve gekomen wordt, de gemeente bij de provincie van a naar categorie b gaat. Ziet de PvdA dit als een degradatie?

Dit ziet de heer Gatzen niet. De wethouder heeft aangegeven hier op voorbereid te zijn. Dit soort grote tegenvallers kunnen niet op deze manier worden voorzien.

De heer Derksen stelt vast dat de PvdA de tekorten koppelt aan de tekorten op de zorg. Hoe kijkt de fractie aan tegen de tekorten bij de werkorganisatie, het feit dat het aantal bijstandsgerechtigden niet daalt en de grondexploitaties niet sluitend zijn. De gemeenschappelijke regelingen hebben niets met zorg of met het rijk te maken. Ook daar zijn miljoenen tekort.

De heer Gatzen heeft op de informatieavond goede uitleg gekregen. Bij elke fusie is sprake van frictiekosten. Hij is van mening dat de gemeente dit onder controle heeft. Wijchen is niet zo armlastig. De gemeente zit gewoon nog in de subtop van de eredivisie en gaat terug naar de top.

De PvdA heeft de motie voor terugbrengen van het aantal reserves en voorzieningen mede ingediend. De fractie zal de motie voor ledverlichting niet steunen. De moties voor fietsroutes wil de fractie niet op deze wijze steunen.

De fractie steunt de motie voor groene daken waarbij opgeroepen wordt tot informatievoorziening naar de burgers. Dit is prima.

Ten aanzien van de toegankelijkheid van de gemeenschappelijke regelingen, sluit hij aan bij de heer De Kievit. De motie voegt niets toe.

De fractie van de PvdA onderschrijft het doel van de watertappunten, maar vindt dit niet de juiste methode. Alle klassen hebben een wastafel en een waterkraan en eventueel kunnen bidons hier gevuld worden.

Mevrouw Hoogteijling merkt op dat om 2 uur de scholen dicht gaan. De kinderen spelen ook 's avonds op het schoolplein en kunnen dan water drinken in plaats van frisdrank.

De heer Gatzen is van mening dat dan ook alle skatebanen met een watertappunt uitgerust zouden moeten worden.

Het Rijk stelt hiervoor geen middelen beschikbaar, terwijl voor het voor de watertappunten op schoolpleinen bijna volledig meebetaald, aldus mevrouw Hoogteijling.

De heer Gatzen merkt op dat indien Kans en Kleur dit wil, zij hier beleid van kunnen maken. Er is een pot voor onderwijshuisvesting en ook een reserve schoolpleinen. Op dat moment is er co-financiering. De motie heeft geen toegevoegde waarde.

De fractie van de PvdA vindt de motie inzake internet basisvoorziening, geen goede motie en zal deze niet steunen.

De motie voor de tolk zal de PvdA ook niet steunen.

De voorzitter wijst erop dat de motie is ingetrokken.

De heer Gatzen gunt mevrouw Dauphin van harte deze motie. Het is een mooi afscheidscadeau en een leuk voorstel. Er is niets op tegen.

Wethouder Gerrits vraagt de voorzitter om een korte schorsing van ca. 10 minuten voor overleg met het ambtelijk apparaat.

De voorzitter zal de schorsing gebruiken om te overleggen met de fractievoorzitters. Hij heropent om 23.00 uur de vergadering en geeft het woord aan wethouder Gerrits.

Dupliek college

Wethouder Gerrits heeft één belangrijke vraag gehoord. De financiële stand van zaken komt niet alleen door het Rijk. Dit klopt helemaal. Hij denkt dat de financiële stand van zaken wordt

bepaald door dat wat wij van het rijk ontvangen en de mate waarin wij investeren in de samenleving en afspraken die gemaakt worden over het sociale domein. Om dit te kunnen blijven doen stelt het college een pakket met maatregelen voor met bezuinigingen, nieuwe bronnen en blijft met een kritische blik kijken hoe om te gaan met gemeenschapsmiddelen. Dit wordt vermeld in de begroting in het najaar.

De voorzitter gaat over tot de stemming.

19 31889 Behandeling jaarrekening 2018 gemeente Wijchen

De raad stemt unaniem in met de jaarrekening 2018

Het voorstel is aangenomen!

19 33052 Perspectiefnota 2019

De raad stemt unaniem in met de perspectiefnota 2019.

Het voorstel is aangenomen

- *motie 1 van de fracties VVD en PvdA: "terugdringen aantal reserves"*

De fracties van D66, Kernachtig Wijchen, PvdA, Sociaal Wijchen, VVD en Wijchen Lokaal stemmen voor de motie

De fractie van het CDA stemt tegen de motie.

De motie is aangenomen!

- *motie 2 van de fractie van de VVD: "versneld aan de LED"*

De fracties van D66, Sociaal Wijchen, VVD en Wijchen Lokaal stemmen voor de motie.

De fracties van CDA, Kernachtig Wijchen en PvdA stemmen tegen de motie.

De motie is verworpen!

- *motie 3 van de fractie van het CDA: "uitbreiding fietsroutes"*

De fractie van het CDA stemt voor de motie.

De fracties van D66, Sociaal Wijchen, VVD, Kernachtig Wijchen, Wijchen lokaal en PvdA stemmen tegen de motie.

De motie is verworpen!

- *motie 4 van de fractie van het CDA: "bevorderen duurzame groene daken"*

De fracties van CDA, D66, 2 leden van de PvdA, Sociaal Wijchen en VVD stemmen voor de motie.

De fracties van Kernachtig Wijchen, 1 lid van de PvdA, VVD en Wijchen Lokaal stemmen tegen de motie.

De motie is verworpen!

- *motie 5 van de fractie van het CDA: "toegankelijkheid overleg Gemeenschappelijke Regelingen"*

De fracties van CDA en D66 stemmen voor de motie.

De fracties van Kernachtig Wijchen, PvdA, Sociaal Wijchen, VVD en Wijchen Lokaal stemmen tegen de motie.

De motie is verworpen!

- *motie 6 van de fractie van het CDA: "verlaging van de OZB sportverenigingen, dorpshuizen en wijkcentra"*

De heer Gatzen verklaart dat de fractie voor het principe is, maar tegen de motie zal stemmen omdat zij eerst de uitwerking wil, zien c.q. wat de consequenties zijn voor de clubs.

Mevrouw Wittenberg sluit hierbij aan.

De fractie van het CDA stemt voor de motie.

De fracties van D66, Kernachtig Wijchen, PvdA, Sociaal Wijchen, VVD en Wijchen Lokaal stemmen tegen de motie.

De motie is verworpen!

- **motie 7 van de fractie van het CDA: "onderzoek wandelpaden Maas en Waal"**

De fractie van het CDA stemt voor de motie.

De fracties van D66, Kernachtig Wijchen, PvdA, Sociaal Wijchen, VVD en Wijchen Lokaal stemmen tegen de motie.

De motie is verworpen!

- **motie 8 van de fracties van CDA en D66: "steun aanleg watertappunten"**

De fracties van CDA, D66 en Sociaal Wijchen stemmen voor de motie.

De fracties van Kernachtig Wijchen, PvdA, VVD en Wijchen Lokaal stemmen tegen de motie.

De motie is verworpen!

- **motie 9 van de fractie van D66: "internet als basisvoorziening voor huurders in maatschappelijk vastgoed"**

De fractie van D66 stemt voor de motie.

De fracties van CDA, Kernachtig Wijchen, PvdA, Sociaal Wijchen, VVD en Wijchen Lokaal stemmen tegen de motie.

De motie is verworpen!

- **motie 10 van de fractie van D66: "tolk vergroot efficiëntie en kwaliteit dienstverlening"**

De motie is ingetrokken!

- **motie 11 van de fractie van D66: "vernoem straten naar Nederlandse belangrijke, onbekende vrouwen uit de geschiedenis"**

De heer Boumans stemt voor de motie maar zou graag andere Wijchense helden vereerd zien met een straatnaam.

De fracties van CDA, D66, PvdA, Sociaal Wijchen en VVD stemmen voor de motie.

De fracties van Kernachtig Wijchen en Wijchen Lokaal stemmen tegen de motie.

De motie is verworpen!

6. Motie vreemd aan de orde van de dag van de fracties van Kernachtig Wijchen, PvdA, D66, Wijchen Lokaal en Sociaal Wijchen: "alternatief voor Brengflex"

De heer Van den Boogaard merkt op dat de motie wordt ingediend door meerdere partijen. Gezien de tijd, wil hij niet verder hierop ingaan.

Wethouder Loermans stelt dat de opgestelde brief helder is. Het moge duidelijk zijn dat het college het hiermee eens is. In het regionaal overleg heeft het college bij GS al aangegeven niet te stoppen voordat er een alternatief is. Bullet 2 neemt het college graag over; bullet 1 gebeurt al. In het verleden zijn lijn 13 en 15 in het kader van de pilot vermagerd en indien Brengflex zou verdwijnen is Wijchen deze verbinding helemaal kwijt. Brengflex is in Wijchen een groot succes. De wethouder beschouwt de brief als een steun in de rug van het collegebeleid.

De voorzitter brengt de motie in stemming.

De heer Krале ziet af van een stemverklaring.

Mevrouw Joosse verklaart dat het CDA niet voor de motie zal stemmen. Dit is een soort taxiser-vice tegen een OV-tarief en dit is onbetaalbaar. Er wordt € 7 miljoen ingestopt door de provincie en dit is onverantwoord.

De fracties van D66, Kernachtig Wijchen, PvdA, Sociaal Wijchen, VVD en Wijchen Lokaal stemmen voor de motie.

De fractie van het CDA stemt tegen de motie.

De motie is aangenomen!

7. 19 34 000 Benoemen commissielid D66

De raad stemt unaniem in met het voorstel.

Het voorstel is aangenomen!

De voorzitter vraagt de heer Michael Lukkezen naar voren te komen en leest hem de belofte voor.

"Ik verklaar dat ik, om tot commissielid benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als commissielid naar eer en geweten zal vervullen."

De heer Lukkezen antwoordt met "dat verklaar en beloof ik"

De voorzitter feliciteert de heer Lukkezen met zijn benoeming tot commissielid en overhandigt hem een boeket bloemen.

8. Afscheid mevrouw Esther Dauphin

De voorzitter

"Esther het is nu echt zo ver; op de publieke tribune zitten de nodige mensen die speciaal voor jou gekomen zijn. Dit is mogelijk niet helemaal je laatste vergadering. Het zou kunnen dat je nog een keer terug moet komen indien er tussentijds nog een vergadering voor de eerste vergadering na het zomerreces nodig mocht zijn.

Ergens in 2009 bij begrotingsbehandeling kwam hier een dame binnen, waarschijnlijk met de bekende bravoure, die zei "hier ben ik wij doen in 2010 aan de verkiezingen mee". Ik vermoed dat dit met deze ondertoon is gezegd.

Als er iets is waar ik in ieder geval op kan terugblikken vanaf eind 2012 was, wat jij aan deze tafel telkenmale deed, en ook vanavond weer, dat je voorstellen op tafel legde waar je achter stond, over nagedacht had en dat je deze met verve verdedigde om het stuk tot een besluit te brengen.

Dit was je manier van doen, niet alleen bij de onderwerpen die je portefeuille aangingen, zoals de winkeltijdenwet, maar ik herken ook je pogingen om in het kader van anders vergaderen de luiken open te gooien om op een andere manier te kijken hoe de veel besproken kloof tussen burger en politiek gedicht kon worden. Telkens was jij de drijvende kracht om daadwerkelijk de mensen naar hier te lokken, en te verbinden met de politiek.

Je was een groot pleitbezorger van de digitale wereld, specifiek de dienstverlening. Dat heb ik persoonlijk altijd als een heerlijke steun in de rug gevoeld. Er was nogal wat te doen. Die digitale dienstverlening was er in 2013 eigenlijk niet en nu 6 jaar later is die geheel anders. Dit is niet alleen de prestatie van de medewerkers, van de IRVN, maar begint ook met een raad die geld beschikbaar heeft gesteld en die een moderne dienstverlener wilde worden. Jij was hierbij een van de grote pleitbezorgers.

Wat mij heeft verrast is dat jij zelden gebruik gemaakt hebt van het vragenuur, ondanks dat je graag jezelf liet horen en je mening liet klinken.

In de social media heb je de afgelopen weken gewag gemaakt van een nieuwe horecagelegenheid in Wijchen, niet zo ver van het kasteel. Als cadeau krijg je een borrel voor meerdere personen. Burgemeester Verheijen dankt Esther Dauphin en overhandigt haar het cadeau.

Hij geeft allereerst het woord aan de heer Van Kuppeveld.

De heer Van Kuppeveld constateert dat de dag is aangebroken dat jij Esther afscheid neemt. Naar 10 jaar zitting in de raad. Hij wil dit moment niet ongemerkt voorbij laten gaan. Deze hele periode heb ik met je samen mogen werken. Sinds 2 jaar zat ik als je overbuurman in de raadszaal en vandaar uit kon ik meemaken hoe je reageerde op andere raadsleden, kritiek, vaak ook persoonlijke aanvallen. Je reageerde dan met veel emotie.

Nu ga je ons de rug toekeren. In het archief heb ik enkele memorabele punten opgezocht. Samen hebben wij het amendement ingediend voor geen beperking van het aantal speelautomatenhallen. Dit werd helaas verworpen. Op het dossier regionale samenwerking waren wij het niet eens. Wijchen Lokaal wilde bij Nijmegen aansluiten, D66 niet. Van harte waren wij het eens over het feit dat Wijchen duurzaam moet worden maar niet over de windmolens. Ook waren wij het eens over de verruiming van de winkeltijdenverordening waardoor nu elke zondag de winkels in Wijchen open zijn. Samen hebben wij 8 jaar in het presidium gezeten en waren het niet altijd met elkaar eens. Wel waren wij het eens dat het college de raad goed en snel moet informeren in openbaarheid. De informatie moet volledig zijn. Helaas heeft de ingediende motie niet op steun kunnen rekenen.

Ik heb het als een bijzondere eer mogen ervaren om met je samen te mogen werken. En wens je het allerbeste voor de toekomst in goede gezondheid.

De heer Derksen: Esther 10 jaar in de raad verdient niets dan lof en is een grote prestatie. Te meer omdat D66 daarvoor niet in de raad zat. Jij het ervoor gezorgd dat D66 in de raad van Wijchen is gekomen. Eerst met Willie Brink en Kees van Galen en nu met Emmy Wittenberg. De meest opmerkelijke vergadering was de casinovergadering. Ik herinner mij je ongeloof hoe de stemming zo kon zijn verlopen. Wij zullen een sterke debater in de raad gaan missen en nog niet te spreken over je voorzitterschap. Persoonlijk en ook namens onze fractie, wil ik je hiervoor complimenteren. We missen straks iemand die de tanden er in zet en niet meer loslaat. Wij hebben ook samen in het presidium gezeten. Mijn eerste keer wat dit meteen een etentje met jou. Ik heb groot respect voor het feit dat je als moeder 10 jaar hebt weten te volbrengen. Dit wordt voor de buitenwereld onderschat. Ook vanuit de fractie van het CDA is er veel respect. Esther bedankt.

De heer Gatzen: dank je wel Esther ook namens de collega's van de fractie van de PvdA voor de samenwerking. Bij het werken in de raad waren wij het niet altijd eens, maar bij het werken aan de raad, in het presidium en de werkgroepen konden wij goed samenwerken. Bedankt wat je voor de raad hebt betekend.

Van buitenaf was zichtbaar voor de PvdA dat je de organisatie binnen D66 goed hebt neergezet. Hierin heb je een belangrijke bijdrage gehad en dit heel knap neergezet. Het gaat je goed met alles wat je nu gaat doen.

De heer Van Bronkhorst: als je aan Esther denkt denk je aan duurzaamheid. Je hebt in deze raad, gasloos vurige betogen neergelegd en wij zullen je zeker gaan missen. Wij danken je voor je inzet voor Wijchen in de afgelopen 10 jaar.

De heer Boumans: namens de VVD ben ik blij en trots dat ik met jou in de raad heb mogen zitten en ook op de manier waarop wij aan de zondagsopeningstijden hebben gewerkt. Ik heb bewondering voor de passie van je betogen en heb hiervan geleerd. Hiervoor bedankt en veel succes in de toekomst.

De heer De Kievit: 10 prachtige jaren in de raad met een scherpe tong. Dit waardeer ik, ook al werd die ook wel in onze richting geuit. Hij herinnert zich de onzinmotie. Ik had je graag een cadeau willen geven, maar dit is niet gelukt. Helaas is de motie verworpen maar je krijgt een virtueel plaatje van het "Esther Dauphinplein". Bedankt!

Mevrouw Wittenberg: Esther wij kennen elkaar zeker 10 jaar. In 2009 bij de algemene ledenvergadering zag ik jou voor het eerst. Zoals de burgemeester zojuist omschrijft, helemaal in het wit gekleed, en zonder twijfel stelde jij je voor als lijsttrekker van D66 in Wijchen.

Toen ik naar Wijchen verhuisde, wist ik de fractie direct te vinden en ook de politieke inhoud waardoor je een dorp leert kennen. Jij was enorm gegroeid als raadslid, fractievoorzitter; ik bleef graag terugkomen.

Toen ik jou eerste keer in wit gekleed zag, helemaal open voor allemaal open voor alles. Nu ben je voor mij vooral een coach en een voorbeeld en ik denk dat voor alle mensen in de raad geldt dat jij een van de seniors bent in de raad. Ook heb ik veel complimenten gehoord over je optreden al voorzitter. Je doet dat supergoed.

Ik hoop nog vaak aan jou herinnerd te worden als ik hier aan tafel zit. Heel vaak zat jij naast mij en zei, doet het niet. Je was nog aan het coachen. Met of zonder Esther Dauphinplein blijf je altijd een warm plekje in mijn hart behouden. Ik zal nog zeker vaak aan je denken tussendoor.

Mevrouw Dauphin: als eerste bedankt voor de lieve en warme woorden. Ik heb het hier ontzettend naar mijn zin gehad. "Over 100 jaar zijn jullie allemaal dood", dat schrijft Harry Jekkers, mijn favoriete schrijver. De besluiten die wij nemen zijn dan waarschijnlijk nog wel zichtbaar. Er komen zeker uitdagingen. Wat ik wil meegeven is, zoek de verbinding met elkaar. De laatste tijd zijn de verschillen zichtbaar en wordt geageerd op een woordje en de verschillen uitgediept. Dan mis je de boodschap, dat wij hier allemaal zitten voor onze achterban. We kunnen het best oneens zijn, maar het ligt vaker veel dichterbij elkaar dan wij laten blijken. Alleen het feit dat de motie door het CDA wordt ingediend betekent dat je dus tegen bent. Ik heb wel van Gerrie Toonen vernomen dat het vroeger veel meer samen was. In de eerste periode werd ik daar vaak aan herinnerd. Luister naar elkaar en zoek de verbinding, op gemeentelijk niveau liggen de verschillen niet ver uit elkaar. Ik kijk terug op een prachtig avontuur. Een van de dalen was de commissievergadering in 't Mozaïek op het podium. Een piek vond ik wel het nieuwe vergaderen en de invoering van de spreektijden. Het afschaffen van de spreektijd in tweede termijn heb ik vaak vervloekt. Ik wens jullie veel wijsheid; over 100 jaar zijn jullie allemaal dood en ik ook.

9. Sluiting

De voorzitter sluit om 23.40 uur de vergadering.